

Sekretariat

:(Radijski program)

Kačisti

glasbenega udeležstva

1963-1964

RTV LJUBLJANA

Radijski program

PROBLEMI IN NAČRTI GLASBENEGA

UREDNIŠTVA V SEZONI

1963-1964

VSEBINA:

1. SHEMA I. PROGRAMA V SEZONI 1963/64
2. UREDNIŠTVO ZA KLASIČNO GLASBO:
Pogled v minulo sezono in programski načrti za jesensko-zimsko shemo 1963/64
3. UREDNIŠTVO ZABAVNIH RADIJSKIH ODDAJ:
Analiza sezone 1962/63 in programski načrt jesensko-zimske sezone 1963/64
4. DRUGI PROGRAM
Analiza in predlogi za sezono 1963/64
5. POROČILO PRODUKCIJE GLASBENEGA PROGRAMA
6. SNEMALNA SKUPINA IN RADIJSKI PROGRAM

GLAVNO UREDNIŠTVO GLASBENEGA PROGRAMA

SHEMA I.PROGRAMA V SEZONI 1963/64

Spričo obširnosti in razvejanosti radijskega sporeda sodi izdelava programske sheme med najbolj zahtevne in občutljive naloge. Shema mora biti vsebinsko uglasena, enovita, njeni sestavni deli /govorne in glasbene oddaje/ pa tedensko in dnevno razporejeni tako, da prihaja njihova funkcionalnost do polne veljave. Tudi posamezni dnevni pasovi /jutranji, dopoldanski, opoldanski, popoldanski in večerni/ imajo svoje strukturne značilnosti. Pri oblikovanju sheme nudijo dragoceno pomoč podatki o poslušanosti posameznih oddaj, saj pomagajo najti določeni oddaji ustrezno mesto. Na osnovi diagramov poslušanosti, ki odkrivajo programske bloke in njihove značilnosti, smo oblikovali že jesensko-zimsko shemo 1962/63. Poleg ugodnih časov so nas podatki o poslušanosti opozarjali tudi na manj popularne bloke, ki jih moramo očitno skrbneje negovati /na primer dopoldanski čas/. Z novo oddajo za potnike in voznike motornih vozil "Pozor, nimaš prednosti" smo v sezoni 1962/63 poslušanost v tem času zelo verjetno znatno izboljšali. Tako zasnovana shema 1962/63 je brez dvoma napredek in na tej osnovi kaže razvijati tudi novo jesensko-zimsko shemo.

V luči glasbene statistike kaže glasbeni program v minulih dveh shemah tele značilnosti:

Razmerje med resno /simfonično, operno, komorno in zborovsko glasbo/ in zabavno glasbo je bilo v shemi 1961/62 32% : 68%, v jesensko zimski shemi 1962/63 pa 30% : 70%.

Razmerje v resni glasbi je v obeh programskih shemah ostalo neporušeno: orkestrska 12%, operna 7%, komorna 8%, zborovska 3%.

V celotnem glasbenem programu je bila zastopana jugoslovanska glasba takole:

	<u>1961/62</u>	<u>1962/63</u>
Slovenija	14-16%	14-16!
Hrvatska	4-5%	4-6%
Srbija	1-2%	2%
Ostale rep.	1%	2%

Tuje dežele se razvrščajo takole:

ZDA	27%	28-32%
Nemčija	16%	14-16%
Italija	10%	8-10%

Vzhodne dežele:

SZ, ČSR,		
Poljska in		
Madžarska	7%	4-6%

Da ima glasba ZDA sorazmerno večino, gre kajpak na rovaš komercialne zabavne glasbe, visoki odstotek glasbe iz nemških dežel, Italije, in Francije pa je treba pripisati izredni pomembnosti teh dežel v resni glasbi.

V resnem glasbenem programu je zastopan jugoslovanski delež s temi odstotki: orkestrska in komorna glasba okrog 25%, operna 12%.

Produkcija domače radijske postaje je bila v sezoni 1961/62 udeležena s 25-30%, produkcija ostalih jugoslovanskih

postaj v resnem sporedu je treba v glavnem pojasniti v tem, da je bilo šele letos urejeno medsebojno odkupovanje posnetkov. To je skoraj dve leti malone zavrlo zamenjavanje in odkup posnetkov.

Nekatera razmerja, izražena v odstotkih, se v shemah 1961/62 in 1962/63 niso bistveno spreminjala, preseneča pa porast ameriške glasbe /komercialne zabavne glasbe/, manjša udeležba vzhodnih dežel in padec domače produkcije v letu 1962/63. Te ugotovitve so zelo važni napotki v novi jesensko-zimski shemi. V novi shemi moramo nujno uravnati razmerje med vzhodno in zahodno glasbo, predvsem na področju zabavne glasbe, deloma pa tudi na sektorju klasične glasbe. Ta načrt je zdaj tudi realen, ker okrepitev radijskih odnosov z vzhodnimi deželami že omogoča večjo dosegljivost glasbe s teh področij. Raziskati bomo morali tudi vzroke, zakaj je kljub porastu domače produkcije njena udeležba v letu 1962/63 nekoliko padla.

V shemi 1962/63 se je tudi nekoliko porušilo prvotno razmerje med resno in zabavno glasbo. Odstotek zabavne glasbe se je v zadnjem času dvignil zaradi premika jutranje oddaje od četrte na peto uro zjutraj, vendar bo treba v ostalih dnevnih pasovih odmeriti več prostora resni glasbi, to je predvsem poljudni orkestralni, operni in komorni glasbi.

OSNUTEK NOVE SEZONSKE SHEME 1963/64

Če pogledamo zadnji dve jesensko zimski shemi, ugotovimo, da je sezonska programska shema že več ali manj utrjeno zaporedje govornih in glasbenih oddaj. Ta stalnejša struktuiranost sheme izhaja iz domala nespremenljivega

ogrodja informativnih oddaj in drugih govornih sporedov, ki so se ustalili z dolgoletno tradicijo v določenih dnevih in časih, pa tudi nekaterih glasbenih oddaj /glasbene oddaje s komentarji ob nedeljah, sredah, petkih, Izberite melodijo tedna, ponedeljkov simfonični koncert, operna sreda, četrtek večer narodnih pesmi in plesov, koncert po željah/, ki so se terminsko utrdile, da jih gotovo ne kaže spreminjati samo zaradi spremembe. To navidez kaže sicer na določeno monotonijo in stereotipnost, ki pa jo bogato odtehta lažja orientacija poslušavca po dnevnem in tedenskem sporedu in s tem trdnejše vključevanje programa v poslušavčevo življenje. Za novosti, spremembe, obnavljanje in pomlajevanje programa pa se bo treba boriti v prvi vrsti v oddajah samih, poleg tega pa še izven utrjenih /nosilnih oddaj/, kjer moramo nuditi poslušavcu vedno nova programska presenečenja in novosti. Zato predlagamo, da bi se gibala tudi nova shema po teh preizkušenih načelih: nosilne oddaje /cikli, operne srede, ponedeljkovi simfonični koncerti i.t.d./ sestavljajo z nekaterimi zabavno-glasbenimi oddajami stalno jedro oddaj glasbenega programa in s tem ogrodje glasbene programske sheme. Vse ostale oddaje, ki jih lahko imenujemo tekoči dnevni program, pa bodo oblikovane svobodno ne glede na čas in značaj - seveda upošteva pri tem specifičnost jutranjega, dopoldanskega, opoldanskega, popoldanskega in večernega pasu.

Naloga posameznih uredništev bi bila v nosilnih oddajah uresničevati prvenstveno izobraževalna hotenja in se predvsem na področju resne glasbe z vso domiselnostjo približati poslušavcu in tako odstranjevati ovire, ki mu še zapirajo pot do resne glasbe. Zato bomo poskušali v novi sezoni

s privlačnimi izobraževalnimi oddajami pritegniti glasbeno manj izobražene poslušavce in mu posredovati stvaritve s področja resne glasbe. Tako pridobivanje pa morano začeti že pri mladih poslušavcih. Iz izkušenj vemo, da so zelo priljubljene oddaje oblikovane po vzoru "Pokaži, kaj znaš". Nedavni pregled dejavnosti na glasbenih šolah je pokazal, da imamo ne samo v Ljubljani, temveč tudi v manjših krajih že veliko nadarjenih reproduktivcev od 10 do 17. leta. Da bi naša javnost spoznala prizadevanja teh zavodov, nameravamo uvesti v novi sezoni v studiu 14 6 do 8 javnih oddaj, na katere bomo povabili mlade izvajavce. Poleg teh oddaj - namenjenih mlajšim izvajavcem pa tudi starejšim poslušavcem - želimo oblikovati tipe oddaj - čeprav po snovi zelo različne - v katerih bomo nevsiljivo, kramljaje posredovali vse tisto, kar sodi med najplemenitejše stvaritve svetovne glasbene kulture.

V mešanih oddajah bo potreben tesnejši stik z oddelkom za izvedbo radijskega programa, posebno še, ker je njegova reorganizacija omogočila tudi po izvedbeni plati ustreznejšo realizacijo mešanih oddaj. Tega sodelovanja med uredništvom in izvedbo ne terja samo nova zasnova tekočega dnevnega sporeda, temveč tudi prilagodljivost programa aktualnim dogodkom.

Posebno pozornost bomo morali v gibalnem delu sheme 1963/64 posvetiti oblikovanju tako imenovanih oddaj tekočega dnevnega in tedenskega sporeda. Če so - kot smo že omenili - ciklične oddaje v sebi zaključena celota, se morajo ostale oddaje /zabavne in klasične/ prilagajati predvsem svojemu okolju in specifičnosti dnevnega pasu.

Jutranji pas: Z vsebinsko obogatitvijo in konferanso je jutranja oddaja že pritegnila širok krog poslušavcev.

Glasbeno gradivo za oddajo je že dokaj prebrano in utrjeno, konferansi pa bo treba v novi sezoni dati še močnejši aktualno-političen poudarek.

V dopoldanskem, opoldanskem in zgodnjem popoldanskem času so posamezne oddaje razvrščene po načelu kontrasta, ob tem pa tudi izpolnjujejo prehode med glasbenimi in govornimi oddajami. Nekatere od teh oddaj ne zahtevajo pozornjšega poslušanja, temveč skrbijo preprosto za prijetno razvedrilno zvočno kuliso. Tudi te oddaje potrebujejo nemajhno zavzetost in nego, skrb za vlitost, oblikovanost.

Nekoliko bo spremenjen dopoldanski pas v času med enajsto in dvanajsto uro s tem, da bosta na sporedu le dve oddaji za voznike in potnike motornih vozil "Pozor, ninaš prednosti", dve oddaji te serije pa bomo uvrstili v popoldanski čas.

Večerni pas je v nekem smislu najbolj izbran in tudi najbolj občutljiv pas v radijskem programu. V tem času stopa Radio v neposredno konkurencu s televizijo, v mestih in večjih krajih pa z gledališčem, s koncerti, kinenatografom in drugimi kulturnimi in zabavnimi prireditvami. Zato v tem času /od 19.00 do 24.00/ radijski delavci večkrat občutijo težo dvojne funkcije - izobraževalne in zabavne. To programsko zadrego olajšuje delona drugi program,

Te ugotovitve so bile tudi vodilo za novosti v večernem pasu. Ob sredah bomo prirejali koncerte v studiu⁴ in jih neposredno prenašali v program. To bodo izbrani koncerti s programi iz različnih stilnih obdobj, v koncertni obliki bomo podali nekaj konorno glasbenih portretov skladateljev, razen tega pa izvedli tudi daljša dela /glej

programske predloge/. To bo vsekakor programska obogatitev večernega pasu, podobno kot nedeljskega dopoldneva s prenosi javnih matinej iz dvorane Slovenske filharmonije. Prav tako bomo za naslednjo sezono raziskali možnost neposrednih prenosov iz ljubljanske operne hiše.

Že v pretekli sezoni smo na podlagi ankete spoznali, da moramo oblikovati program drugače od delavniškega. Brez dvoma so bile v nedeljskem glasbenem programu dragocena novost prenosi javnih matinej RTV Ljubljana. Zato bo uredništvo skupaj s produkcijo glasbenega programa še vnaprej gojilo, razvijalo in bogatilo z matinejskimi koncerti nedeljski program tudi v novi sezoni.

Če povzamemo glavne ugotovitve, vidimo, da v novi programske shemi ne bo večjih sprememb. Programska prizadevanja glasbenega oddelka bodo usmerili predvsem v izpopolnjevanje nosilnih oddaj in skrbnejše in bolj iznajdljivo oblikovanje tekočih dnevnih sporedov. Prav tako bo treba tudi skrbeti, da odpravimo neskladnosti, ki jih je odkrila glasbena statistika.

UREDNIŠTVO ZA KLASIČNO GLASBO

POGLED V MINULO SEZONO IN PROGRAMSKI NAČRTI ZA JESENSKO ZIMSKO SHEMO 1963/64

Uredništvo za klasično glasbo je stopilo v sezono 1962/63 s podrobno izdelanimi programskimi načrti na področju simfonične, operne, komorne in zborovske glasbe. Lahko trdimo, da je uredništvo realiziralo vse programske naloge od cikličnih oddaj ob nedeljah in petkih zvečer, v vrsti poljudnih komentiranih oddaj ob sredah popoldne.

Med najdaljše cikle jesensko zimske sheme 1962/63 sodi serija oddaj z naslovom "Štiristo let klavirske glasbe". Avtor, profesor Pavel Šivic, je znal v teh oddajah ubrati v tekstu prijetno strokoven, a vendar poljuden ton. Seveda je bilo mogoče klavirsko glasbo 19. in 20. stoletja v šestnajstih trideset minutnih oddajah obdelati le v obrisih. Ciklus si je pridobil svojo srenjo poslušavcev in je bil gotovo dragocen za popularizacijo komorne glasbe, posebno pa za študente glasbe.

S ciklom "Štiristo let klavirske glasbe" sta se izmenjavala cikla "Neznan obraz iz skandinavske glasbene romantike" in "Pesni Modesta Musorgskega". V prvi seriji smo predstavili nam doslej neznanega švedskega skladatelja Franza Berwalda. "Pesni Modesta Musorgskega" pa je uredništvo realiziralo ob sodelovanju z zunanjim sodelavcem Primožem Kuretom. Avtor se je v nekaterih oddajah povzpел do pristne zavzetosti in jih oblikovno lepo izpeljal, druge spet so bile nekoliko suhoparne.

Med daljše cikle je sodila tudi serija oddaj

"Obdobja slovenskega samospeva". Ker sodelavca, ki bi prevzel komentiranje 26-tih oddaj, ni bilo mogoče najti, se je moral urednik omejiti na bolj ali manj sumarične uvode od oddaje do oddaje, ne da bi bil povezoval oddaje v večjo, enotnejšo zgradbo.

Ob nedeljah zvečer so se vrstili cikli "Umetnost verizna", "Njihovi rokopisi", "Ruska opera", "Naši skladatelji v spominih sodobnikov" in nekaj priložnostnih oddaj: "Zoltan Kodaly-80-letnik," "Večer s Svjatoslavom Richterjem". Za "Umetnost verizna" smo morali pritegniti več avtorjev, ker nam je tov. Milan Lindič, ki naj bi oskrbel celotni cikel, odpovedal sodelovanje. Cikel ruske glasbe je pripravljala tov. Kuret. Obsegal je devet oddaj, posamezne so bile kakovostno zelo različne, vendar je bila ta serija v primerjavi z oddajami "Umetnost verizna" enotnejša.

V obravnavanem obdobju so bile zborovske ciklične oddaje ob torkih zvečer. Najprej je bil na sporedu cikel "Stoglavni virtuozi", zajel je velike domače in tuje pevske zборе. Cikel je uspel, vendar pa je zelo verjetno sporen njen čas, - med dvema govornima oddajama.

Drugi cikel zborovske glasbe je obsegal deset oddaj pod naslovom "Iz zlatih dni zborovske glasbe". Tako obsežno obdelavo renesančne zborovske umetnosti, ki smo jo lahko predstavili v vrhunski izvedbi priznanih tujih ansamblov, je omogočilo to, da smo dobili bogato zbirko gramofonskih plošč, ki izčrpno posega tako rekoč k vsem narodom z bogato zborovsko dejavnostjo v tisti dobi. Žal pa se je med drugim pokazalo, da imamo vsekakor premalo posnetkov Gallusovih del; manjka nam veliko pomembnih skladb tega mojstra. Za cikel renesančne glasbe je bilo sprva

mišljeno, naj bi namesto komentarja uporabljali recitirane odlomke iz del renesančnih pesnikov, pisateljev in dramatikov. Ker pa je teh tekstov zelo malo prevedenih v slovenščino, je bilo sklenjeno, da je bolje, če bi vsakemu avtorju posvetili kratek prikaz njegovega življenja in dela. Ko smo ciklus začeli, se je pokazalo, da je bila ta odločitev edina pravilna.

Tretji ciklus zborovske glasbe "Narodi v svojih pesnih" je posegal že v resor urednika narodne glasbe. Ciklus, ki je bil posvečen narodnim pesnim dežel po vsem svetu, je bila dobra možnost, da smo programirali celo vrsto pesni, ki sicer zelo redko zaidejo v program. Vsekakor te pesmi zaslužijo, da jih pogosteje uvrščamo v sporede. Zato bo treba čez čas spet najti možnost, da jih s kakim drugim prijemom, morda tudi v drugem programu, spet uvrstimo. Opozarjamo na pogosto odlično izvedbo in bogato število plošč s temi posnetki.

Med pripravami za novo jesensko-zimsko shemo smo prišli do zaključka, da so dolgi cikli utrujajoči za poslušavca, pa tudi oblikovavca. Razen tega so pri realizaciji ciklov nastopile tudi težave s sodelavci, ko so nam večkrat odpovedovali sodelovanje, če pa je ciklus ustvarjalo več sodelavcev, se je pogosto od oddaje do oddaje spreminjal osnovni koncept serije. Zato bo potrebno v prihodnji sezoni poleg programskih načrtov nujno utrditi tudi organizacijo pri izdelavi posameznih ciklov. Predvsem bomo vztrajali, da bi pravočasno dobivali in pripravljali gradivo; tekste za komentirane glasbene oddaje bodo morali sodelavci predložiti redakciji vsaj šest tednov pred datumom programiranja. S tem se bomo izognili vsem časovnim stitkam, dobili bomo

lahko tudi za izvedbo po oblikovni in tehnični plati.

V minuli jesensko-zimski shemi so bili na sporedu tudi neposredni prenosi matinejskih koncertov: sedmih simfoničnih, treh komornih in ene operne. V simfoničnih matinejah orkestra RTV Ljubljana smo poleg domačih dirigentov in solistov predstavili poslušavcem tudi nekaj odličnih umetnikov iz tujine. Sedma v vrsti matinej je bilo gostovanje odličnega komornega orkestra RTV Zagreb. Pri komornih matinejah smo si prizadevali predstaviti občinstvu v neposrednih živih nastopih in pri reprodukciji hkrati poustvarjalne umetnike, ki na področju komorne glasbe sodelujejo pri radiu in nastopajoč zanj po navadi snujejo le v studiu. Tako je nastopil v osrednji točki vsake matineje po en radijski ansambel. Program so dopolnjevali instrumentalni in vokalni solisti. Prvotne načrte je bilo treba v marsičem spremeniti zavrlo težav s solisti in podobno. Pri živih nastopih moramo s takimi težavami vedno računati.

V sezoni smo imeli tudi operno matinejo s solisti, komornim zborom in otroškim zborom RTV Ljubljana. Spričo sprejema pri občinstvu bomo v naslednji sezoni vsekakor povečali število opernih matinej.

Novost v minuli jesensko-zimski shemi je bilo tudi sodelovanje RTV Ljubljana v skupnem programu Jugoslovanske Radiotelevizije. RTV Ljubljana je na področju resne glasbe sodelovala v ponedeljkovem simfoničnem koncertu, v oddajah "Glasba našega časa", "Jugoslovanska glasba", "Naši umetniki muzicirajo". V omejenem obsegu smo se vključevali tudi v operne srede, vendar v primerih, če so nam Radio Zagreb, Sarajevo in Beograd lahko posredovali izvirno jugoslovansko operno tvornost, ali pa smo dajali kvalitetno

domačo izvedbo tujih del. RTV Ljubljana je v skupni program posredovala tele opere: Danilo Švara: VERONIKA DESENIŠKA, A. Foerster: GORENJSKI SLAVČEK, M. Bravničar: HLAPEC JERNEJ, H. Suttermeister: SERAFINA, posnetke operne matineeje; iz skupnega programa pa smo dobili Rossini: GOSPOD BRUSCINO v izvedbi beograjske opere, Blagoja Berse: OGENJ, Jakova Gotovca: ERO Z ONEGA SVETA, Giuseppe Verdija: DON CARLOSA, Domenica Cimarose: TAJNI ZAKON in R. Wagnerja: LETEČEGA HOLANDCA.

Žal tesnejšega sodelovanja v skupnem programu ob sredah nismo mogli doseči, ker so ostale postaje pogosto uvrščale v sporede plošče, za katere pa nismo bili zainteresirani. Vsekakor pa je bilo v primerih, ko smo se priključili reprodukciji jugoslovanske operne tvornosti, prišli do posnetkov, ki bi jih sicer dobili le z zelo visokimi izdatki.

Vsekakor bo potrebno v naslednji sezoni razširiti sodelovanje tudi na ostale dnevne pasove, in sicer v obliki preloženih prenosov. Kljub številnim pogovorom in sklepu Upravnega odbora JRT tega doslej še nismo mogli uresničiti. Kljub temu pa je bilanca našega sodelovanja v skupnem programu ugodna, saj smo povprečno prevzeli na mesec 600 minut, medtem ko smo skupnemu programu posredovali povprečno 300 do 350 minut mesečno.

Ko skušamo analizirati program minule jesensko-zimske sheme, ne moremo mimo odnosov med domačo in tujo glasbo. V komorno-glasbenem sporedu je razmerje v prid domače glasbe: izraženo v odstotkih je to 30 do 40% domače proti 60 do 70% tuje glasbe. Podobno je tudi v orkestrski glasbi, precej nižji pa je odstotek v operni glasbi, saj ne presega

15% domače glasbe.

Precejšen odstotek jugoslovanske glasbe odpade v sezoni 1962/63 tudi na prve izvedbe del v RTV Ljubljana:

Simfonična glasba: Toma Prošev: KONCERTATNA GLASBA, KONCERTANTNE IMPROVIZACIJE, Milenko Živković: SUITA, Zlatan Vauda: KONCERT ZA KLARINET IN KOMORNI ORKESTER ter dela Petra Bergama, Mladena Stahuljaka, Krešimira Fribeca, Borisa Papandopula, Bruna Bjelinskega, Petra Konjovića, Mihovila Logarja in Krešimira Baranovića ter drugih.

Od slovenskih del so bile prvič na sporedu RTV Ljubljana DIVJA JAGA Blaža Arničā, KONCERT ZA VIOLINO IN ORKESTER Matije Bravničarja, TRI PESMI ZA GLAS IN ORKESTER Stanka Premrla in ANDANTE ZA GODALA, Primoža Ramovša CONCERTO PICCOLO ZA FAGOT IN GODALA, CONCERTINO ZA TROBENTO IN ORKESTER., TRI FREDSMRTNICE ZA GLAS IN ORKESTER Pavla Šivica, BRILJANTNA UVERTURA Danila Švare, VARIACIJE NA PESEM OD KNEZA MARKA Matije Tomca, BAROČNA UVERTURA Pavla Merkuja, SIMFONIJA Sama Vremšaka, DRUGA RAISODIJA ZA VIOLINO IN ORKESTER Marjana Lipovška.

Uredništvo komorne glasbe je v pretekli sezoni prvič uvrstilo v svoje sporede nad 50 del jugoslovanskih avtorjev.

Na opernem področju smo kot noviteto predvajali Savinovo opero MATIJA GUBEC in VERONIKO DESENIŠKO Danila Švare.

Uredništvo mladinskih glasbenih oddaj je razmeroma mlada institucija, ki se je sicer brez večje tradicije, vendar iz naraščajočih glasbeno-vzgojnih potreb vključila v delo ostalih uredništev glasbenega programa. Delo je z razliko od ostalih uredništev, razen narodne in narodno-zabavne, postavljenno predvsem na domačo produkcijo in reprodukcijo, kar zahteva

od uredništva povsem svojsko delo. Le-to zahteva tako po idejni, kakor tudi po izvedbeni plati posebno obravnavo. Čeprav je prizadevanje mladinske glasbene redakcije namenjeno predvsem radijskim potrebam, se je prav zaradi popularnosti, ki jo uživa redakcija pri posameznih poslušavcih, kakor tudi pri glasbenih in šolskih ustanovah, moralo posebno v zadnjih dveh, treh letih razširiti tudi na mentorstvo in na pomoč, ki je prerasla dosedanje tehnične in personalne zmogljivosti. Začetno delo mladinske glasbene redakcije je bilo posvečeno mlajši starostni stopnji naših poslušavcev, stopnji, ki je bila programsko in glasbeno-vzgojno sicer nujno potrebna, toda najmanj problematična. Danes stoji uredništvo pred odgovornejšo nalogo. Iz prvotnega, utrjenega okvira, skuša razširiti svoj delokrog tudi na dejavnost, ki bo postopoma zajela tudi mladino starejše starostne stopnje. Čeprav se v grobih potezah že kažejo obrisi bodočega tovrstnega dela, moramo vendarle ugotoviti, da je spričo najrazličnejših zunanjih vplivov, ki trgajo sodobno mladino od resnejšega glasbenega prizadevanja, potrebno poglobljeno, studiozno obravnavanje teh problemov. Zaradi navedenih dejstev je navznoter slej ko prej potrebna nujna tesna povezava s uredništvom klasične glasbe, navzven pa z društvom slovenskih reproduktivnih umetnikov, z društvom skladateljev in društvom glasbenih pedagogov. V interesu vseh navedenih je, da temeljiteje izkoristijo možnosti radia kot množičnega komunikacijskega posredovalca, nam pa pomagajo tako v idejni problematiki, kakor tudi pri konkretnem reševanju številnih nalog. Spričo tega je nujna pritegnitev zunanjih sodelavcev glasbenih pedagogov in praktičnih glasbenih delavcev, ki naj, bodisi z nasveti, bodisi z oblikovanjem oddaj popestrijo in poživijo

to, živo in nenehno razvijajoče se delo v mladinski glasbeni redakciji.

PROGRAMSKI PREDLOGI

Pri oblikovanju predlogov za novo shemo smo se pri ciklih omejili na največ deset oddaj. Izjema je le daljša serija petnajstih oddaj /Velike predstave/, vendar to ni oddaja v nadaljevanjih. Vsaka oddaja bo namreč zaključena celota, in na sporedu vsake tri tedne. Premore med serijami bodo izpolnjevale priložnostne oddaje, kot so na primer jubilejne oddaje velikih komponistov.

Posebno pozornost bomo v jesensko-zimski shemi posvetili oblikovanju oddaj tekočega dnevnega sporeda. Če so - kot smo že omenili - ciklične oddaje v sebi zaključena celota, se morajo ostale oddaje s področja klasične glasbe prilagajati drugim oddajam in specifičnosti dnevnega pasu. Po vzoru BBC-ijevih glasbenih miniaturn bomo uvrstili v novo shemo nekaj mešanih oddaj s področja simfonične, operne in komorne glasbe. Uredništvo bo poživilo tekoči dnevni spored z nekaterimi razpoložljivimi oddajami brez podrobnih napovedi. Te oddaje ne bodo daljše od 20 minut, uvrščali jih bomo v bližino govornih in vokalnih zabavno-glasbenih oddaj.

V oddajah operne glasbe bomo v zelo poslušanih pasovih podajali 20-25 minutne operne prereze z radiofonsko oblikovanimi teksti.

Omenjene novosti bi v novi shemi razvrstili v dopoldanskem in opoldanskem pasu, kjer so glasbene oddaje razvrščene po načelu kontrasta: zabavne glasbene oddaje si

izmenjavajo s popularnimi oddajami orkesterske, operne in komorne glasbe, razen tega pa tudi govorne oddaje narekujejo glasbenim oddajam ilustrativen značaj. Vsekakor bo za realizacijo teh ciljev potrebno tesno sodelovanje uredništva klasične in zabavne glasbe. Pisan mozaik kratkih orkestralnih, komornih, opernih, zabavnih in narodno-zabavnih programov bo tako dobil zaokroženo celoto. Kontrasti med klasično in zabavno glasbo bodo sicer še ostali, zgladili bomo le prehode.

V programsko zahtevnejših oddajah se bomo odrekli popularnosti, zakaj ekskluzivnejše teme bomo uvrstili v drugi program.

Nedeljske matineeje: so bile v letošnji sezoni velika obogatitev našega sporeda, zato jih nadaljujemo v novi sezoni. Predvidevamo pet simfoničnih, tri operne, tri komorne in eno mladinsko matinejo.

Ionedeljkov simfonični koncert: bo tudi v prihodnji sezoni skupna oddaja JRT. RTV Ljubljana bo na teh koncertih /kot lani/ sodelovala s posnetki koncertov Slovenske filharmonije in z reprodukcijo matinej našega orkestra.

Ker v novi jesensko-zimski shemi odpade Kulturna tribuna oz. Kulturni globus, predlaga uredništvo za klasično glasbo, da bi med pavzo pri koncertu uvedli vrsto glasbenih esejev, kronik in podobno. Tako nam je poljski radio že ponudil redne mesečne kronike s posnetki o glasbenem življenju na Poljskem. Podobne stike bi kazalo navezati tudi z domačimi in drugimi tujimi radijskimi postajami in glasbenimi ustanovami.

V opernih sredah se bomo priključevali skupnemu programu po istih načelih kot lani, razen tega pa bomo v operne snede lahko uvrstili tudi magnetofonske posnetke opernih matinej.

To vsej verjetnosti besta v okviru skupnega programa JRT spet oživelji oddaji GLASBA NAŠEGA ČASA in NAŠI UMETNIKI MUZICIRAJO.

Ob nedeljah zvečer se bodo izmenjavale naslednje serije glasbenih oddaj s komentarjem. Med podrobnimi sporedi jih omenjamo na prvem mestu zato, ker v njih sodelujejo več ali manj vse tri redakcije: simfonična, operna in komorna.

ZNAMENITE CI ERNE PREDSTAVE. To bo serija oddaj, ki bodo na sporedu vsake tri tedne; v njih ne bomo govorili samo o krstnih predstavah danes priljubljenih oper, temveč tudi o posameznih predstavah, ki so zaradi posebnih okoliščin, v katerih so jih izvedli, postale znamenite.

NJIHOVI ROKOPISI je nadaljevanje serije iz zadnje jesensko-zinske sheme. Zasnova ostane ista kot v prvi seriji; približati umetniške osebnosti, ki jih občudujemo zaradi njihovega dela, s pomočjo njihovih lastnih ohranjenih tekstov, vzetih iz pisem in spisov, in s pomočjo pričevanj njihovih sodobnikov in prijateljev, torej predvsem iz človeške plati. Gradiva je teliko, da bi bilo vsekakor škoda, če ga ne bi izkoristili. Oddaje bi bile seveda ilustrirane z glasbenimi primeri. V tej oddaji želimo doseči raznovrstnost, zato bi kazalo najti poleg lanskega sodelavca tov. Lovšeta še nekaj novih imen. V teh oddajah bomo govorili o Josephu Haydnu, N. Paganiniju, F. Lisztu, B. Smetani ali Z. Fibichu in Aaronu Coplandu.

VELIKA PRIJATELJSTVA. To bo serija petih oddaj. V zgodovini glasbe najdemo večkrat primere velikega, nesebičnega prijateljstva, zato bomo v teh oddajah orisali skladatelje predvsem z njihove človeške plati.

JUBILEJNE ODDAJE. V tej seriji sodelujejo prav tako vsa uredništva resne glasbe. V njih se bomo spomnili Petra Iljiča Čajkovskega, Benjaminina Brittna, Hectorja Berlioza, Eugena D'Alberta in Richarda Straussa.

Med ostale ncsilne oddaje v novi jesensko-zimski shemi sodijo še:

Vsa dela Frederika Chopina /delovni naslov/. Materialno osnovo za izvedbo tega cikla smo dobili z nabavo serije plošč "Vsa dela Frederika Chopina" v izvedbah poljskih umetnikov. Pri sestavljanju sporedov se seveda ne bi omejevali samo na poljske, marveč bi upoštevali tudi umetnike drugih narodnosti: Dinuja Lippatija, Samsona Francoisa i.t.d., takšne pač, ki slovijo kot Chopinovi interpreti. Poljski umetniki pa izvajajo poleg drugega tiste Chopinove skladbe, ki so koncertnemu obiskovalcu toliko kot neznane.

S tem ciklom ustrezemo številni srenji Chopinovih oboževalcev, ustvarimo si pa tudi okvir, v katerem bomo programirali tudi take skladbe, ki bi jih drugače le težko spravili v program oziroma le neučinkovito brez pravega poudarka. Serijo predlagamo za ponedeljek ali sredo popoldan.

Serija TAKO IGRA ... /spet delovni naslov/ ustvarja zelo priljubljen in dobrodošel okvir za uvrščanje posnetkov, na katerih igrajo ali pojo /Tako poje.../ renomirani interpreti solistične glasbe, tako domači kot tuji.

SLOVENSKA VIOLINSKA LITERATURA. To bo vrsta oddaj z več ali manj popolnim pregledom slovenske violinske tvornosti od njenih začetkov v 18.stoletju /Matevž Babnik/ do skladateljev prve polovice devetnajstega stoletja /Mašek/ in druge polovice devetnajstega stoletja /Foerster/ ter začetka dvajsetega stoletja /Adamič/ do mojstrov solistične in koncertantne violinske glasbe od prve svetovne vojne dalje in skladateljev mlajših rodov.

Oddaje spremlja tekst, avtor serije Rok Klopčič si bo prizadeval predvsem pokazati mesto, ki gre posameznim skladbam v naši violinski literaturi, razčlenjeval bo skladbe predvsem s stališča violinske igre; vendar ta analitični študijski značaj ne bo preveč poudarjen, da ne bi oddaja postala preveč enostranska.

Dela iz srbske in hrvatske glasbe. Od RTV Zagreb in RTV Beograd smo naročili precej posnetkov srbske oziroma hrvatske komorne glasbe, zgolj dela, ki jih v našem programu še nismo dajali.

Iz del Antonina Dvoraka. V drugi polovici jesensko zimske sheme /1.maja 1964/ poteče šestdeset let od smrti Antonina Dvoraka. Obsežen in bogat izbor njegovih del nam ob tej priložnosti omogoča realizacijo serije popularnih oddaj.

Listi iz glasbenega koledarja. To bo serija oddaj s komentarji Iva Letriča o pomembnih glasbenih stvaritvah, ki so posegale v razvoj glasbene umetnosti našega stoletja ali pa so ostajale zveste tradiciji.

Koncerti v studiju 14. Brez dvoma je mogoče vzpostaviti močan stik s poslušavci prav s prenosi javnih

prireditvev. Uredništvo namerava v novi sezoni poleg matinee in večernih koncertov prirejati ob sodelovanju glasbene produkcije vrsto zaključenih javnih koncertov. Posebnost teh prireditvev bo v vsebini programov, saj se bodo bistveno razlikovali od sporedov ostalih koncertov v Ljubljani. Koncerte smo razdelili v štiri skupine: v prvi bodo stilni koncerti /5/ stare jugoslovanske glasbe, stare poljske glasbe, baroka, sodobne glasbe in elektronske glasbe. V sporede druge skupine /6/ bomo uvrstili komorno glasbene portrete Francija Šturma, Marija Kogoja, Slavka Osterca, Roberta Schumanna ali Franza Schuberta, Antonina Dvoraka in Bele Bartoka. V tretji skupini bo poudarek na ansamblih in večjih delih /2/. Še zadnja skupina: izbrani koncerti jazz-glasbe.

V novi sezoni nameravamo nadaljevati ugankarsko oddajo GLASBENA KRIŽANKA. Oddaja bi bila na sporedu spet vsakih štirinajst dni, izmenjavala pa naj bi se s popularnimi opernimi oddajami, v katerih bi predvajali daljše operne odlomke /s kratkimi komentarji/.

Podobno kot lani bodo ljubitelji tudi v prihodnje lahko poslušali Koncert po željah poslušavcev.

S področja zborovske glasbe predlagamo dve seriji: VLOGA ZBORA V EVROPSKI GLASBENI KULTURI in VELIKI USTVARJAVCI V JUGOSLOVANSKI ZBOROVSKI GLASBI. Serijo "Vloga zborovske glasbe v evropski glasbeni kulturi" bomo zasnovali na zgodovinskem razvoju glasbene umetnosti - se pravi, kako se v zborovski ustvarjalnosti in poustvarjalnosti kaže vzdušje in značaj dobe; kako se posamezna obdobja uporabljala zbor kot instrument za manifestacijo umetnostnih nazorov. V serijo bi

vključili tudi vlogo zbora v slovenski glasbi 19. stoletja, ko je zborovsko petje odigralo pomembno vlogo v dobi čitalnic.

Velika imena v jugoslovanski zborovski glasbi - v tej seriji nameravamo obdelati in predstaviti najprominentnejše predstavnike jugoslovanske zborovske glasbe. Začenši pri Stevanu Mokranjcu.

Tri realizaciji programskih načrtov v novi sezoni bo poleg prizadevanj resornih urednikov potrebno čim tesnejše sodelovanje s produkcijo glasbenega programa ne samo pri organizaciji matinej in koncertov v studiu 14, temveč tudi pri pripravljanju materiala za razne cikle, predvsem na področju domače komorne glasbe /Slovenska violinska literatura/.

Ireden stopimo v novo sezono, tu nujno treba utrditi organizacijo dela v uredništvu, tako navznoter kot tudi navzven. Obsežen programski načrt bo zahteval čim tesnejše sodelovanje posameznih uredništev pri realizaciji ciklov in v oblikovanju tekočih dnevnih oddaj. Delo uredništva se ne kaže samo v pripravi in izdelovanju oddaj prvega in drugega programa; tu so še javne oddaje, skupni program JRT in sodelovanje resornih urednikov pri solističnih in ansambelskih snemanjih. Navzven bo potrebna čim večja povezanost z zunanjimi sodelavci. Dolžnost urednikov bo: vztrajati pri rokovnikih, in imeti stalen stik z avtorji oddaj, posebno cikličnih, da bomo res uresničili osnovni idejni koncept cikla v čim bolj popolni obliki.

Delovni načrt mladinske glasbene redakcije, ki stremi za tem, da bi s svojimi oddajami obsegel vse starostne dobe, od predšolskega otroka pa do 18. leta starosti, predvideva

za jesensko-zimsko shemo 1963/64 naslednje oddaje:

TONEDELJEK: "Glasbena oddaja za otroke"

Ta glasbena oddaja bo tudi v sezoni 1963/64 nadaljevanje oziroma povezava s predhodno 15-minutno oddajo, ki jo pripravlja uredništvo mladinskih govornih oddaj. V te oddaje bomo uvrščali: enoglasne otroške zборе, mladinske zборе, mlade soliste glasbenih šol, otroške soliste - pevce.

SREDA: "Glasbena oddaja za cicibane"

Tudi ta glasbena oddaja bo nadaljevanje govorne oddaje za najmlajše poslušavce. Upoštevajoč glasbeno sprejemljivost doraščajočega otroka, ki se nagiba v pretežni večini le k poslušanju krajših in lažjih pesmic, bodo oddaje vsebovale pevske sporede v izvedbi mladih pevcev in renomiranih solistov. Sporede bomo oblikovali na način, ki bo seznanil malega poslušavca čim hitreje z vsebino pesmi.

V prihodnji sezoni bomo nadaljevali tudi z oddajami "Zapojmo in zaplešimo". To so glasbene oddaje, vezane na ritmiko, k sodelovanju pa bi pritegnili tov. Marto Favlinovo in Živo Kraigher.

V oddaji "Pojemo in igramo za babice, dedke in mamice" bodo sodelovali učenci glasbenih šol, otroški zbori, solisti in instrumentalisti.

ČETRTEK: "Tet minut za novo pesmico"

To popularno oddajo, v preteklosti je zajela že zelo širok krog mladih poslušavcev, nameravamo

v prihodnji sezoni oblikovati tako, da bi bili dve oddaji v mesecu za predšolske in dve za šolske otroke.

Tudi letos bomo v teh oddajah programirali vselej novo pesmico, ki jo bomo publicirali v notnem tisku v Fionirskem listu in bo dostopna vsem poslušavcem.

SCBOTA: "Poštarček v mladinski glasbeni redakciji"

se je priljubil ne le/mladih, temveč tudi pri ^{pri} starejših poslušavcih. Namen te oddaje bo tudi v novi sezoni seznanjati mlade poslušavce z delom njihovih vrstnikov iz glasbenih šol mladinskih zborov. Razen tega bomo v spored uvrščali še zanimivosti iz glasbene zgodovine, spomine iz dela in življenja naših in tujih skladateljev, ter naših reproduktivnih umetnikov.

NEDELJA: Ob nedeljah bomo dvajset minutni čas po mladinski radijski igri izpolnili s sledečimi oddajami:

- a/ nastopi posameznih glasbenih šol s stilnim programom
- b/ dvakrat na mesec vokalna oddaja, kjer bi sodelovali slovenski, jugoslovanski in tuji mladinski pevski zbori
- c/ naši reproduktivni umetniki in skladatelji mladim poslušavcem

Izoleg internega, redakcijskega dela, pa si je uredništvo mladinskih glasbenih oddaj zadalo novo, važno nalogo: pritegniti zunanje sodelavce, enoglasne in troglasne

pevske zборе, instrumentalne skupine in scliste-gojence glasbenih šol. Ta pritegnitev v radijsko delo, ki bi poživila delo v redakciji, njih same pa bi stimulirala za nove, boljše, glasbeno vrednejše storitve na vokalnem in instrumentalnem področju.

Medtem ko je uredništvo že doslej upoštevalo delo teh amaterskih skupin in programiralo dela z njihovega repertoarja, nameravamo to sodelovanje poglobiti. Zborom in ansamblom, katerih delo smo vestno zasledovali v zadnjih mesecih pretekle sezone in ki so se po izvajavski plati pokazali vredne našega zaupanja, bomo dajali v delo skladbe, ki zanimajo naš program. Po našem dosedanjem pregledu bi prišlo v poštev 11 troglasnih mladinskih pevskih zborov in 10 enoglasnih pevskih zborov. Če damo vsakemu zboru v študij samo pet pesmi, potem obogatimo naš arhiv s cca sto skladbami, ki jih naši domači zbori ne bi mogli naštudirati.

Tri distribuciji naših želja oz. programskih potreb mislimo predvsem na skladbe, ki bi izpopolnile kartoteko po skladateljih. To pa je v letošnjem letu eno najbolj važnih nalog redakcije.

ANALIZA SEZONE 62/63 IN PROGRAMSKI NAČRT

JESENSKO-ZIMSKE SEZONE 63/64

Preden bomo analizirali programski del uredništva za zabavne radijske oddaje in utemeljevali predloge za jesensko-zimski programski načrt 1963/64, naj navedemo uvodoma nekaj splošnih programskih zapažanj pri delu v pretekli sezoni in ki terjajo določene ukrepe. Predvsem naj ugotovimo, da je zabavna glasba ena od najbolj poslušanih zvrsti glasbe v radiu. Še posebej pa je zaželena narodnozabavna glasba, saj jo po ugotovitvah ankete sociološkega instituta v Ljubljani poslušaja najraje 86% radijskih poslušavcev. To je torej najmočnejša skupina poslušavcev, ki se vztrajno oglašja s svojimi željami po narodnozabavni glasbi. Ob tem pa se takoj odpira problem kvantitete. Če smo na eni strani dosegli v zabavni glasbi določeno zaledje v skladateljih, aranžerjih in izvajalcih, pa nam doslej ni uspelo v narodnozabavni glasbi. Pričeli pa smo sistematično delati z narodnozabavnimi ansambli, da bi dosegli čim večjo kvantiteto in tako ugodili navedeni najmočnejši skupini poslušalcev. Ob tem pa se seveda takoj pojavi vprašanje kvalitete pri ansamblih narodnozabavne glasbe. Vsi ti ansambli so kakovostno sorazmerno precej šibkejši od plesnozabavnih ansamblov. To pa predvsem zato, ker v teh ansamblih v večini primerov nastopajo amaterji ali polpoklicni godbeniki. Iz tega sledi, da je porast kvalitete z željo po čim večji kvantiteti te glasbene zvrsti ena izmed težav, s katerimi se spoprijemamo. Zato si prizadevamo, da bi čim več narodnozabavnih ansamblov pritegnili k sodelovanju v naših sporedih na eni strani, na drugi pa naj bi vplivali s kontrolo nad njimi, s strokovno pomočjo in z

materialno pomočjo, da bi ti ansambli dosegli kar največjo kvaliteto v danih pogojih.

Da bi obogatili sporede zabavnoglasbenih oddaj, bomo posvetili več pozornosti tako imenovani "pridvignjeni" zabavni glasbi. Ta glasbena zvrst je vse prenatlo upoštevana, čeprav povezuje popularno orkestralno in zabavno glasbo. Tudi pri naših skladateljih je po krivici zapostavljena in ji nihče ne posveča posebne pozornosti, medtem ko pomeni za radijske oddaje programsko nujnost.

Posebno področje v naših glasbenih sporedih je stilizirana folklorna glasba. Ta zvrst je prav tako eden izmed elementov, ki lahko prispeva k pestrosti zabavno-glasbenih oddaj. Vloga te glasbe v radijskih sporedih je povsem utemeljena še zlasti zato, ker prav ta glasbena zvrst v njih prispeva k oblikovni pestrosti. Mnenja smo, da sta v našen I. programu zabavna in narodnozabavna glasba še preveč nenačrtno uvrščani. To upravičeno povzroča vtis, da je naš spored preplavljen z glasbo zabavnega in narodnozabavnega žanra. Oglejmo si na primer samo nedeljski primer: jutranja oddaja od 6.00 do 8.00 pretežno narodnozabavna glasba, morebitna nedeljska matineja narodnozabavne glasbe, nato oddaja "Naši poslušavci čestitajo" I. in II. del /80% narodnozabavne glasbe/, dalje ob 13.30 "Za našo vas" /samo narodnozabavna glasba/ in potem še "Koncert pri Vas doma" /samo narodnozabavna glasba/. Že samo ta primer kaže, da je nedeljski opoldanski spored prenasičen z narodnozabavno glasbo, medtem ko se na primer pojavljata v poletni programski sheni od 16.00 do 19.00 v "Nedeljskem športnem popoldnevu" le plesna in zabavna glasba. Dalje vse preveč naših zabavno-glasbenih oddaj stilno ni zaokroženih. K tej pavšalizaciji pa pripomorejo dodatno še nagacinske oddaje

govornega oddelka /Športna nedelja, V torek nasvidenje, Turistična oddaja, Oddaja za izseljence, Oddaja za pomorce, Greno v kino/, ki so opremljene z narodnozabavno in zabavno glasbo. K njim dodaja naše uredništvo še po glasbeni opremi enake oddaje: Pozor, nimaš prednosti, Vsak dan za vas, Glasbene razglednice, Jutranje oddaje, Četrtekovi večeri, sobotni večeri, Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo /3 x tedensko in še ob nedeljah/. K navedenim oddajam pa sodijo še nekatere oddaje govornega in glasbenega oddelka, ki se pojavljajo občasno, uporabljajo pa za glasbeno opremo zabavno ali narodnozabavno glasbo.

Že samo ta skronen prikaz dokazuje, da sta zabavna in narodnozabavna glasba prevladujoči in to na račun resne ter popularne orkestralne glasbe. Oddaje magacinskega žanra, opremljene z zabavno glasbo, umetno povečujejo odstotek v našem I. programu, k povečanju tega odstotka pa seveda prispevajo še najrazličnejše glasbene medigre in podobno. Naj bi torej izostalo pravilo, da je zabavna glasba vedno in povsod le tampon za najrazličnejše glasbene medigre, pa naj bodo te pripravljene ali pa v trenutku potrebe. Menimo, naj bi se v našem I. programu povečal delež različnih vrst poljudne orkestralne glasbe na račun zabavne in narodnozabavne, kar bi opletenitilo naše glasbene sporede. Dalje naj bi pri uvrščanju oddaj upoštevali maksimalno število magacinskih oddaj, ki jih pripravljajo naše uredništvo in uredništva govornega programa. Opozorili bi radi tudi na razvrščanje magacinskih oddaj: tako sta na primer oddaji "V torek nasvidenje" in "Turistična oddaja" uvrščeni tik pred oddajo "Vsak dan za vas", opremljeni pa sta s prav takšno glasbo kot navedena reklanna oddaja. Vsi takšni primeri, ki pa jih je še več, dajejo vtis, da

skušamo zabavno in narodnozabavno glasbo čim bolj dajati v našen programu, čeravno temu ni tako. Pogrešano pa v I. programu tako imenovanih kombiniranih oddaj resne in zabavne redakcije, ki so se zlasti obnesle v našem II. programu.

Zelo važna izkušnja v pretekli sezoni je tudi sodelovanje sodelavcev našega uredništva z izvedbo /napovedovalci/. Pritegnitev napovedovalcev v jutranjih oddajah zgovorno dokazuje, da je zastarela praksa, naj bi poedine napovedi zabavno-glasbenim oddajam /izvzete strokovne oddaje/ pripravljali le sodelavci glasbenega uredništva. Trenutno razpoloženje napovedovalca, njegova sposobnost oblikovati poedine napovedi ter interpretacija so odločilni elementi, ki lahko naredijo zabavnoglasbeno oddajo prijetno in svežo. Zato predlagamo, naj bi se vse tiste napovedovalce, ki so sposobni oblikovati, organizacijski tesneje povezali z našim uredništvom, naj bi bili torej strokovno podrejeni izvedbi, programsko pa našemu uredništvu. S tem bi se izognili vsem neprijetnostim zaradi nepoznavanja ogromnega arhiva glasbenega materiala zabavnega žanra, nepravilnemu izgovarjanju imen izvajalcev in podobno. Slej ali prej bodo zahtevale oddaje našega uredništva specializacijo napovedovalcev.

V pretekli sezoni so se tudi že v rahlih odtenkih pojavili problemi tako imenovanih usmerjenih oddaj. V mislih imamo oddajo Pozor, nimaš prednosti. Ta oddaja postaja izrazito novinarska, kombinacija reportaž, razpravljanj in informacij. Oddaja je oblikovno in vsebinsko povsem podobna na primer oddaji Za pomorce ali oddaji Za naše izseljence, ki ju pripravlja govorno uredništvo. Na drugi strani pa na primer pripravlja govorno uredništvo oddajo Sončna ura /mladi vokalni solisti/, ki pa je izrazito glasbena oddaja in sodi nedvomno v naše uredništvo. Razunemo, da so vse te prijeme

narekovale radijske programske potrebe, vendarle so to nove oblike pri sodelovanju governnega in glasbenega oddelka, ki jih bo nujno analizirati in razmejiti. Zato smo nišljenja, da bi se moralo naše uredništvo posvetovati z govornin uredništvom in skupno določiti koncepte in pa število magazinskih oddaj, ki naj bi jih oboji pripravljali.

ANALIZA DELA V UREDNIŠTVU ZA ZABAVNE RADIJSKE
ODDAJE V PROGRAMSKEM OBDOBJU 62/63

Za preteklo jesensko-zimsko sezono 1962/63 si je naše uredništvo zadalo precej zajeten programski načrt in ga skušalo čim bolj uresničiti. Dotaknino se najprej predvidenih javnih zabavnoglasbenih prireditev, ki jih je obsegal načrt v preteklosti. Izvedli smo 9 nedeljskih matinej zabavne glasbe, 5 nedeljskih matinej narodnozabavne glasbe in 2 nedeljski matineji pihalne godbe. Dalje 6 aranžerskih večerov in spektakularno prireditev na GR "Glasba na Elizejskih poljih". Iz tehničnih razlogov nismo uspeli izvesti matinejo operetne glasbe in pa predvidene jazzovske javne oddaje s sodelovanjem najhnih ansambllov. Iz istega razloga tudi nismo izvedli prireditve na GR s sodelovanjem vokalnih s listov iz vse države. Zato pa smo izvedli dve prigodni javni radijski oddaji Ob dnevu varčevanja ter Glasbeniki amaterji v našem studiu.

Podrobna analiza aranžerskih večerov je pokazala, da je bila ideja za to oddajo /prenašali smo jih neposredno na II. programu in posredno tudi v skupnem jugoslovanskem programu/ dobro preišljena. Stimulirala je slovenske aranžerje zabavne glasbe /Privšek, Adanič, Soss, Robežnik, Gregorc, Sepe/ in obogatila tudi glasbeni arhiv z novimi deli. Občinstvo je aranžerske večere sprejelo s simpatijami in z živim zanimanjem,

Natopali so POREL, najrazličnejši majhni ansambli, zabavni godalni orkester, zabavni zbor ter instrumentalni in vokalni solisti.

Javne nedeljske radijske matineeje zabavne glasbe so bile nedvomno obogatitev nedeljskega dopoldanskega sporeda. Prenašali smo jih neposredno v I. programu in posredno za skupni jugoslovanski program. V občinstvu, zlasti pri mladini, smo imelo zelo pozorne poslušavce. Tudi v teh oddajah so nastopali POREL, majhni zabavni ansambli, instrumentalni in vokalni solisti iz Slovenije in drugih republik. Predvsem pa smo poizkušali na teh matinejah vselej predstavljati mlade, nove pevce zabavne glasbe.

Narodnozabavne nedeljske glasbene matineeje pa so pokazale, da je ta glasbena zvrst zelo globoko zakoreninjena pri občinstvu in pri naših poslušavcih, zlasti pri starejših, pa tudi pri mladini. Tako pestro sestavljenega občinstva, kot smo ga videli na javnih matinejah narodnozabavne glasbe, ni zaslediti nikjer drugje. Vse te matineeje so bile kakovostno zadovoljive in programsko dovolj pestre. Sodelovali so najrazličnejši vokalni in instrumentalni narodni ansambli ter vokalni solisti iz Slovenije in tudi iz drugih republik. Matineeje narodnozabavne glasbe so bile najbolj obiskane. Menimo, da je prav, da smo narodnozabavne ansamble postavili na koncertni oder in jih tako prinorali k kar najbolj kvalitetnemu izvajanju.

Matineji pihalne godbe /Godba Ljudske milice/ sta bili dve. Godba LM iz Ljubljane je vzoren pihalni orkester. Če bi bili naši dirigenti in zlasti skladatelji zainteresirani delati in komponirati za ta pihalni korpus, bi lahko dosegel nivo najboljših tovrstnih ansamblov v Evropi. Orkester ina sicer

vrsto zanimivih in sodobno aranžiranih skladb, repertoarno pa je povsem odvisen od uvoza notnega materiala. Ljubljansko občinstvo ni bilo naklonjeno tem koncertom.

Od važnejših javnih prireditev v pretekli sezoni omenimo še mednarodno oddajo "Glasba na Elizejskih poljih". Naše uredništvo je že izreklo svoje mnenje o tej mednarodni oddaji, ki povzroča prireditelju vrsto nevšečnosti, organizacijskih težav ter finančnih problemov, ne nudi pa v nobenem primeru ustrezne programske privlačnosti. Smo proti tej mednarodni oddaji v takšni obliki in ob sodelovanju tako povprečnih inozemskih gostov. Občinstvo je povsem napolnilo dvorano GR.

Pogrešali pa smo v naših matinejah operetnih sporedov in pa ritno-simfoničnega orkestra. Zaradi težav pri nabavi oziroma zaradi pomanjkanja notnega materiala za ti dve zvrsti matinejskih sporedov ter prezaposlenosti simfoničnega orkestra nam ni uspelo organizirati matinej s teh dveh področij. Nedeljski dopoldanski poslušalec jih je prav gotovo pogrešal.

Uredništvo radijskih zabavnih oddaj je v pretekli sezoni prevzelo tudi skrb za zabavne radijske igre, zaključne epizodne zabavne serije, serije v nadaljevanjih, lahkotnejše komedije, krininalke in zabavne reportaže. Vse te zvrsti zabavnih oddaj naj bi s svojo lahkotnostjo zabavale zlasti poslušalca ob sobotnih večerih. Ti pa so za naše uredništvo še vedno problem št. 1. Uspelo nam je spodbuditi nekaj domačih avtorjev, ki so prispevali originalne zabavne radijske igre ter adaptacije in priredbe tujih avtorjev. Pri tem smo takoj naleteli na prvo in največjo težavo, namreč, da ti novi sodelavci niso poznali radijskega oblikovanja. Dobivali smo neradijska pisana dela, ki so jih morali avtorji ponovno

adaptirali, spreminjati in popravljati. Tudi z dramaturgom za tovrstne oddaje smo imeli na začetku precejšnje težave, preden je spoznal in osvojil radijsko oblikovanje zabavnih iger. V sobotnih radijskih igrah smo skušali poslušalcem predstaviti čim več domačih avtorjev. Vsebinsko smo se omejili na lahkotnejše komedije, bodisi originalne ali v prevodih, krajše radijske igre z avanturistično tematiko ter kvalitetne kriminalke. Od domačih avtorjev nam je uspelo plasirati sledeče: Šušmel, Sajko, Zupan Vi., Marinc, Grabnar B., Janez Čuk in Janez Kavčič, Kralj Lado, Marodič, poleg tega pa prevode srbskih avtorjev. Izvedli smo naslednja dela domačih in tujih avtorjev: Obe plati postave, Ukradeno pismo, Dr., Nazaj, Nasneh Marije Luize, Trop z zvoncen, Vojna tajna, Polentarska polica, Šalter, Prijatelj, Doživljaji B.Bursaća, Smrt luninega žarka, Ob treh in petnajst, Samo prek mojega trupla, Tri fantastične zgodbe, Radio in vsi ostali, Špela Marela i.t.d.

S humorjem nismo imeli sreče. Tu so vzroki prav gotovo v nerazvitosti zabavnega življenja pri nas nasploh, v banaliziranju aktualnih dogodkov /humoristi/, v iskanju zaprašenih folklornih karakterjev in v povzenanju preživelih humorističnih šablon. Najraznovrstnejši skeči in nastopi znanih humorističnih tipov niso več tako iskano blago, da se mu ne bi smeli odreči. Še največ uspeha smo imeli z oddajo "Naš variete" vendar pa po svoji tematiki ne sodi v sobotni večer.

Poizkusili smo se tudi v satiri. Zainteresirali smo samostojno satirično skupino "Satirikon", ki pa v svojih prizadevanjih razvijati družbeno satiro še ni pokazala dovolj poglobljenosti in ustreznega poznavanja družbenih problemov. Imeli smo več sestankov z avtorji satiričnih del, pogovarjali smo se z urednikom satiričnih oddaj poljskega radia, vendarle

zaradi delikatnosti in premajhnega posluha avtorjev za čisto in politično pravilno satiro na tem področju nismo uspeli. Pri vsem tem pa smo naleteli še na vrsto organizacijskih težav povsien materialne narave. Iz vrst mladine nam je uspelo pritegniti skupino štirih, imenovano Kabaret 67/4. Ta skupina je dala nekaj uspehiv humorističnih in satiričnih točk za oddajo Naš variete. Vsekakor perspektivna in nadarjena skupina, ki pa jo je potrebno še zelo voditi in usmerjati.

Za potrebe I. in II. programa smo organizirali tudi vrsto krajših dramatiziranih humoresk, razvijali parodijo in šansonski žanr.

V glavnem je čez vso preteklo sezono oskrbovalo sobotne večere z radijskimi zabavnimi oddajami naše uredništvo, pri tem pa je skrbelo tudi za premiero istih na II. programu.

Javnih zabavnih večerov v pretekli sezoni nismo niti predvideti niti jih nismo poizkušali organizirati zaradi zaposlenosti sodelavcev uredništva na drugih področjih, predvsem pa zaradi televizijskih javnih in studijskih zabavnih ter humorističnih oddaj, ki so posegale po istih avtorjih in izvajalcih.

Ena izmed novih oblik, ki jih je naše uredništvo uvedlo v II. programu, je bila oddaja "Jour fix v kinoteki", ki je dramatizirano prikazala najvažnejše odlonke iz življenja velikih igralcev in igralk preteklosti.

Sodelovanje uredništva za zabavne radijske oddaje z oddelkom za glasbeno produkcijo, je potekalo po dogovorjenem načrtu. Zelo zadovoljivo je bilo delo produkcije na področju jazza, plesne, šlagerske in narodnozabavne glasbe, v prihodnje pa bi želeli še več prizadevanj za operetna dela in za lahko glasbo.

V preteklem obdobju je naše uredništvo veliko sodelovalo z oddajami v skupnem jugoslovanskem programu. Za skupni program smo pripravili v zimski sezoni 39 oddaj, iz skupnega programa pa smo jih prevzeli 45. Prevzete oddaje so prav gotovo poživile naše sporede jugoslovanske zabavne glasbe, zlasti še v tistem obdobju, ki niso bila urejena finančna vprašanja glede izmenjave posnetkov med jugoslovanskimi radijskimi postajami.

Vse ostale tehtnejše in manj tehtne oddaje so potekale po predvidenem načrtu. Tako jutranje oddaje, Izberite melodijo tedna, jazzovske oddaje, četrtekovi večeri, Naš variete, Melodije po pošti, Vsak dan za vas, Glasbene razglednice, Pozor, nimaš prednosti, V nedeljo zvečer, Zabavni omnibus ter dnevni tekoči glasbeni sporedi. Za praznične programe smo pripravili tudi vrsto prigradnih zabavnih oddaj, tako za 29. november, za novoletne praznike, za pustne dni in za prvomajske praznike i.t.d. V II. programu smo prenašali tudi vse javne zabavne prireditve, ki so bile v Ljubljani in jih v načrtu nismo mogli predvideti. Precejšnje težave smo imeli v preteklem obdobju, ko smo nabavljali glasbeni material za tekoče dnevne oddaje, pa najsi smo jih dobivali od privatnikov ali pa si oskrbeli posnetke od domačih in tujih radijskih postaj. V glavnem nam je z dobro organizacijo uspelo posredovati poslušavcem dokaj najnovejših posnetkov svetovne produkcije zabavne glasbe.

PROGRAMSKI NAČRT ZA JESENSKO-ZIMSKO SEZONO
1963/64

V programski sezoni jesensko-zimskega obdobja 1963/64 ne predvidevamo nekih bistvenih sprememb v razvrščanju oddaj in na splošno v vsebini programske politike. Še vedno bodo

posvečali vso skrb sobotnim večernim oddajam, javnim prireditvam, /matineje, večerni koncerti/, strokovnim oddajam, magacinskim oddajam, radijskim igran, oblikovanju oddaj zabavne, plesne, narodnozabavne, zborovske in folklorne glasbe. Na osnovi dosedanjih izkušenj pri organizaciji programskega zaledja, pri oblikovanju oddaj in glede na tehtnost bomo v prihodnjem programskem obdobju posvečali kar največ pažnje vsebinskim in oblikovnim kriterijem.

GLAVNE GLASBENE ZABAVNE ODDAJE:

V novi sezoni postavlja uredništvo težišče na tele oddaje: Sobotni večeri bodo prav gotovo tudi v novi sezoni naša najbolj zahtevna naloga. Za veliko radijskih poslušavcev je sobotni večer osrednja in glavna zabava v tednu. Nedvomno jim bomo zato ustregli z javnim večerom narodnozabavnih ansamblov, ki ga nameravamo oskrbeti enkrat mesečno in ga simultano prenašati iz velike dvorane SF v našem I. programu. V teh večerih bomo posredovali poslušalcem najbolj kvalitetne narodnozabavne, vokalne in instrumentalne ansamble ter soliste iz Slovenije in drugih republik. Te sobotne javne oddaje bi imele v naslednjih mesecih: oktober, november, december, januar, februar, marec, april in maj. Praksa je pokazala, da od maja dalje pri občinstvu upada zanimanje za javne prireditve. Dvakrat mesečno nameravamo izpolniti sobotni večer z radijskimi zabavnimi igrani /lahkotnejše komedije, kriminalke, zaključene epizodne serije i.t.d./. Ta zvrst radijske zabave se je v pretekli sezoni dokaj dobro obnesla in bomo zato z njo nadaljevali. Podroben repertoar bomo objavili 15. julija. Novost pa naj bi bila enkrat mesečno javna radijska quiz oddaja z nagradami in s tekmovanjem. Ob pripravah za oddajo "Glasbeniki anaterji v našem studiu" smo spoznali,

da bi bilo možno zopet obnoviti oddajo Pokaži kaj znaš. Menimo, da bi obnavljanje te oddaje po že podanih vzorih škodilo oddaji, zato predlagamo, naj bi nova oddaja vsebovala tudi preizkušene elemente oddaje "Pokaži kaj znaš" ter prejšnjih zabavnih quizov. V njej naj bi torej nastopali kot en element oddaje talenti-amaterji, vendarle le s področja narodnozabavne in zabavne glasbe /ocenjevanje/. Drugi element oddaje naj bi bil glasbeni quiz /področje zabavne glasbe/, tretji element pa naj bi bil teknovanje na razpisano temo iz splošno poznanih in razvitih tehničnih dejavnosti /na primer radioamaterstvo/. V oddaji naj bi sodelovali še zabavni ansambli, gostje iz drugih republik in inozemstva. Za realizacijo te oddaje bi bila nujno potrebna posebna pripravljalna skupina ter višje nagrade. V primeru, da bi programski kolegij osvojil osnovni koncept predlagane oddaje, bi naše uredništvo pripravilo podroben načrt do 15. junija.

Kot programsko rešitev sobotnih večerov omenjamo tudi oddajo SONČNA URA. /vokalni solisti-amaterji zabavne glasbe/.

Ostale javne glasbene prireditve: V jesensko-zimski sezoni predvidevamo tudi nedeljske matinejske prireditve zabavnih ansamblov in orkestrov ter pihalne godbe LM. Programirali bomo štiri nedeljske dopoldanske matineje zabavne glasbe in dve matineji s pihalnim orkestrom LM. Te matineje bi izvedli delno v Celju in Kranju, to pa iz razloga, ker ti dve mesti nimata dovolj tovrstnih prireditev, imata pa zelo močno zaledje občinstva in pa zvočno ustrezni dvorani. Nedeljske matineje bomo prenašali živo v I. programu. Poskrbeli bomo tudi za eno večjo spektakularno prireditev na GR s sodelovanjem PORL-a in simfoničnega orkestra RTV ter z najboljšimi vokalnimi solisti iz vse Jugoslavije. Dalje predvidevamo še sedem večernih

koncertov zabavne glasbe v dvorani SF, na katerih bi občinstvu predstavili uspehe naše produktivnosti v zabavni glasbi v enem mesecu. Te koncerte bi simultano prenašali v II. programu. Absolvirali bomo še dva aranžerska večera /Rijavec, Prohaska/. Če pa bi glasbeni produkciji uspelo zagotoviti zares kvaliteten jazzovski repertoar, predvidevamo še dva samostojna jazzovska koncerta PORL-a v Ljubljani.

Od javnih prireditev, pri katerih bo neposredni organizator tudi naše uredništvo, naj omenimo: Opatija 1964, Slovenska popevka Bled 1964, V. jugoslovanski jazz festival. Posredno sodelujemo še pri prireditvah Beograjska ponlad 1964 in Zagreb 64.

Oddajo "Naš variete" nameravamo obdržati enkrat mesečno. Predlagamo uvrstitev te oddaje ali ob sredah na I. programu ali pa v II. programu. V tej oddaji se bodo zvrstile nove slovenske popevke, dramatisirane humoreske, glasbene parodije, chasoni in kupleti, satirični sestavki in podobno. Teh oddaj predvidevamo 9 /devet/.

Jutranja oddaja s pričetkom ob štirih je po enem letu dokazala, kako upravičena je trditev, da je jutranjemu poslušalcu nujno potrebna. Zlasti pa je bila ta oddaja šola za prihodnje napovedovalce-konferansjeje, ki so skozi vse leto prispevali v oddajo poleg interpretacijskih naporov tudi dovršen del lastnega programskega gradiva. Oddaja je sedaj uvedena, lahko rečemo, tudi vsebinsko kar dobro utrjena. Odreči smo se morali sicer prvotnemu načrtu, po katerem naj bi oddajo vodili posebni konferansjeji. Iskali smo jih, vendarle se je končno izkazalo, da je rešitev z večjim številom napovedovalcev povsem zadovoljiva in trenutno edino možna. Uredništvo vodi oddajo povsem v skladu s programom, načrtanim že v lanskem letu

/glej ciklostirani izvod/, skušalo pa bo v prihodnje oddaje vsebinsko in oblikovno še bolj skrbno pripravljati. Za vsebinsko obogatitev jutranjih oddaj naj bi v prihodnje skrbela vsa radijska uredništva. Naša jutranja oddaja je prekoračila komaj prvo stopnjo, zdaj prehajamo že na tehtnejšo vsebino govornih insertov. Zlasti pogrešamo lahkotnejših aktualno-političnih tekstov, ki so prav za jutranjo oddajo najprimernejši. Jutranja oddaja je prešla iz prvotne manipulativne oddaje v oblikovno intinnejšo, prijetnejšo ter vsebinsko bolj prikupno oddajo. S tem, da niso predini napovedovalci več anonimni, je vzpostavljen s poslušalci bolj domač, intinnejši stik.

Pozor, ninaš prednosti - ta oddaja je stekla po začrtanem programu že lansko jesen /glej ciklostirani izvod/. Teče dnevno od 11. do 12. ure, vendar pa to za problematiko, ki jo obravnava, ni najprikladnejši čas. Lahko ugotovimo, da je uredništvo oddaje vzpostavilo zelo tesne stike z vseni področji prometne problematike, tako da je oddaja po oblikovni in vsebinski strani zadovoljiva in aktualna. Glede na želje poslušalcev in z ugotovitvijo, da je popoldanski čas bolj primeren za to oddajo, predlagamo, da se v novi sezoni skrči število teh oddaj na štiri tedensko, od katerih naj bi bili dve v popoldanskem času od 11. do 12. ure, dve pa od 16.00 do 17.00 ure. S tem bi seveda morali predstaviti dve oddaji "Vsak dan za vas" na zgodnejši čas, za katerega predlagamo 14. uro. V oddaji "Pozor, ninaš prednosti" so se zelo dobro obnesle žive reportaže in pa aktualnosti o prometnih nesrečah ter odgovori in nasveti strokovnjakov.

Vsak dan za vas, Glasbene razglednice - te vsakodnevne oddaje, v katerih sodeluje tudi ekonomska-propagandna služba s svojimi priporočili, so zelo poslušane, predvsem zaradi zabavne glasbe, ki se v njih predvaja. Vendarle mora biti razmerje med

glasbo in številom ekonomskih priporočil takšno, da poslušalec ne dobi vtisa, da je po vsi sili prisiljen poslušati ta priporočila. Oddaja nujno potrebuje režiserja. Tudi v prihodnji sezoni bo zanjo odgovarjalo naše uredništvo.

Izberite melodijo tedna - bo tudi v novi sezoni večerna ciklična oddaja /nedelja/. Oddaja si je že pridobila zajeten krog poslušavcev in predstavlja za naše uredništvo tedensko anketo o glasbenem okusu najširšega kroga poslušalcev. V preteklem obdobju je zanimiva ugotovitev, da so med izbrane popevke uvrščali tudi domače, slovenske popevke. Oddaji smo poleg teknovalnega elementa in odgovorov poslušalcev priključili še ekonomsko-propagandna priporočila trgovin s ploščami in elektroakustičnim materialom.

Četrtekovi večeri in druge oddaje narodnozabavne, zborovske in folklorne glasbe. Priljubljeni četrtekovi večeri ostanejo tudi v novi sezoni na našem sporedu. V njih bomo poslušalcem posredovali najbolj priljubljeno domačo narodno pesen in narodnozabavno glasbo. Menimo, da bi se morali za ta oddaje kar najhitreje specializirati napovedovalci-konferansjeji, ki bi znali z iskanjem prigradnega gradiva napraviti oddajo prikupnejšo. Vzporedno s četrtekovimi večeri pa se odpira problem, kako prisirati narodnozabavno glasbo tudi v drugih oddajah, pa naj bo to slovenska ali jugoslovanska narodna ali narodnozabavna glasba ali pa zborovska glasba in stilizirana folklorna glasba z vsega sveta. Nedvomno si želi zelo zajeten krog poslušavcev prav naštetih glasbene zvrsti, pri tem pa obstaja že iz uvodoma navedenih razlogov nevarnost, da bi se stilizirana narodnozabavna glasba postavljala pre pogosto in povsod v dnevnih sporedih. Sama programska shema I. programa za zdaj ne daje dovolj možnosti, da bi se lahko pojavile stilno zaokrožene, daljše oddaje narodno

zabavne in narodne glasbe ter stilizirane folklore. Že uvodoma smo omenili, da je v naših sporedih vse preveč oddaj mešanega tipa, premalo pa stilno ubranih oddaj. Važno je tudi, da smo z orientacijo po kar najbolj zajetnem repertoarju stilizirane narodnozabavne glasbe zanemarili pristno narodno glasbo, katero pa zlasti starejši poslušavci močno pogrešajo. Zato bo v novi sezoni potrebno posvetiti vso skrb prav narodni pesmi. Odpiramo s tem problem novega delovnega mesta - urednika za narodno glasbo /zborovska, vokalna in instrumentalna/, medtem ko naj bi se dosedanji urednik ukvarjal predvsem s programi stilizirane narodnozabavne glasbe in jutranjimi sporedi. Ti dve področji sta vsekakor perspektivni zlasti v prvem programu in bi bili lahko v prihodnjem letu nosilni veji zabavnih sporedov.

Jazzovske oddaje. - Čeprav so to ekskluzivnejše oddaje, imajo svoj utrjen krog poslušavcev zlasti med mladino. V njih poglobljeno obravnavamo jazz, nudimo gradivo o najrazličnejših stilih te glasbe, značilnosti orkestrov in solistov, strokovne komentarje in biografije. Novost, ki jo nameravamo uvesti, bo ciklus 15-tih oddaj z naslovom RAZVOJ SLOVENSKEGA JAZZA IN ZABAVNE GLASBE. V njih bomo z obdelavo dokumentaričnega gradiva, ki smo ga prejeli od še živečih godbenikov in s primernimi glasbenimi posnetki prikazali kronološko razvoj jazza na Slovenskem in vzporedno razvoj slovenske zabavne glasbe.

Redna oddaja našega Plesnega orkestra. - Vsakih 14 dni nameravamo uvesti tudi redno 20 do 30-minutno oddajo našega PORL-a s popularnimi skladbami. Spoznali smo namreč, da naš PORL pri najširšem krogu poslušavcev ni priljubljen, da ga celo ne poznajo. Zaradi tega smo mišljenja, da si mora PORL pridobiti v našem popularnem zabavnem programu svoje mesto ne z

izvajanje ekskluzivnih glasbenih del, temveč s pristnim plesnim programom, sestavljenim iz priljubljenih melodij jugoslovanskih in tujih skladateljev.

Naše oddaje v skupnem jugoslovanskem programu:

Zanisel, da bi se v skupnem jugoslovanskem programu pojavile tudi glasbene oddaje našega uredništva, je bila pogojena iz živega zanimanja za slovensko zabavno glasbo v drugih republikah in pa zaradi ovir, ki so hronile izmenjavo glasbenega gradiva med jugoslovanskimi postajami. Realizacija te ideje je bila prvič izvedena v preteklem programskem obdobju. Žal so bile možnosti za prisiranje skupnih oddaj omejene konkretno za naše uredništvo le po 22. uri, vendarle smo lahko tako posredovali poslušavcem zabavno glasbo iz Hrvaške, Srbije, Bosne ter Makedonije in jim tako predstavili glasbo, ki bi bila sicer teže dostopna, če bi jo skušali dobivati po uradni poti. Prav pa je tudi, da smo seznanjali poslušalce ostalih republik z našo slovensko zabavno glasbo. Žal tudi nismo imeli priložnosti, simultano prenašati oddaje narodne glasbe iz drugih republik zaradi neusklajenosti programske sheme. Zato smo lahko le enkrat nesečno posredovali v skupni jugoslovanski program 30 minut četrtkovega večera, čeprav je bilo zanimanje za našo narodno glasbo pri drugih jugoslovanskih radijskih postajah precejšnje. Skupne oddaje bomo v novi sezoni nadaljevali.

Sodelovanje z oddelkom za glasbeno produkcijo.-

V pretekli jesensko-zimski sezoni smo kar najtesneje sodelovali z oddelkom za glasbeno produkcijo. Na osnovi prakse in izkušenj smo sestavili za novo sezono podroben produkcijski načrt in bi želeli, da ga glasbena produkcija v kar največ izvede.

1/ Javne oddaje in turneje:

Nedeljske matineeje zabavne glasbe	4
Nedeljske matineeje pihalne glasbe	2
Koncert zabavne glasbe na GR	1
Aranžerski večeri	2
Večerni koncerti /prikaz slovenske produkcije/	5
Jazz koncerti	2
Turneja FORL-a, :Zagreb, -Banja Luka-Sarajevo	3
Koncert FORL-a, Trst	1
Nastop FORL-a: Celovec	1
Narodnozabavni koncerti /sobote/	8
Nastop FORL-a, Bled 64	3
Nastop FORL-a: V. jugoslovanski jazz festival	1

2/ Arhivni posnetki:

- a/ Dvajset popevk mesečno v izvedbi slovenskih vokalnih solistov ali vokalnih ansamblov zabavne glasbe /osen mesecev/
- b/ Deset instrumentalnih plesnih skladb mesečno za FORL-slovenskih ali jugoslovanskih avtorjev /10 mesecev/
- c/ 15 instrumentalnih posnetkov najrazličnejših ansamblov od najhnih do zabavnega godalnega orkestra mesečno /10 mesecev/
- d/ Obnavljanje operetnih arij /30 arij/ slovenska, jugoslovanska, in tuja literatura -po dogovoru s urednikom
- e/ Rezervirati simfonični orkester za snemanje pridvignjene zabavne glasbe - 4 petdnevni termin v sezoni
- f/ Mesečno 30 posnetkov vokalnih in instrumentalnih ansamblov narodnozabavne glasbe /8 mesecev/

- g/ Upoštevati improvizirana snemanja za glasbeno opremo zabavnih radijskih iger in prigodnih oddaj
- h/ Obnavljati arhiv narodne glasbe /po dogovoru z urednikom/
- i/ Obnavljati arhiv partizanskih pesmi /po dogovoru z urednikom/
- j/ Obnavljati in izpopolniti arhiv godbe LM /po dogovoru z urednikom/

Sodelovanje uredništva z oddelkom za glasbeno produkcijo je bilo v danih pogojih zadovoljivo in uspešno. Prepričani smo, da bomo v novi sezoni, sedaj, ko je produkcija organizacijsko utrjena enota, lahko izvedli načrtan program. Politika glasbene produkcije pri naročilih produktivnim in reproduktivnim glasbenikom pa naj bo izražena v potrebah po kar največji produkciji programske popularne glasbe.

Ostali zabavno-glasbeni sporedi: V prvi vrsti naj navedemo oddajo "Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo". Predlagamo, da se ta oddaja tudi v jesensko-zimski sezoni programira ob nedeljah ločeno, in sicer I.del od 9.05 do 10.00, in drugi del od 12.05 do 13.00. Utemeljitev predloga smo podali že na začetku našega sestavka. Tudi predlagamo, da bi ukinili že preživele oddaje Naši poslušavci čestitajo med tednom, kajti tudi te delajo z nestilno vsebino vtis o enoličnosti naših glasbenih sporedov. Poslušalci tudi žele, naj bi skušali oblikovati posebne oddaje za gospodinje, za delavce, za bolnike in za starejše ljudi. Vse te oddaje pa zahtevajo posebne koncepte in pa tudi sodelavce, ki bi jih organizirali. Naše uredništvo izpolnjuje z zabavno glasbo poleg že naštetih oddaj še približno dve tretjini glasbenega sporeda. Vse te oddaje so bodisi rahlo oblikovane ali pa govorno neoblikovani sporedi

raznovrstne zabavne glasbe. Da bi se izognili enoličnosti v dnevnik glasbenih sporedih, je nujno začeti v tej sezoni najtesneje sodelovati z oddelkom za izvedbo. Že v lanskoletnem poročilu smo upravičeno načenjali problem večje povezanosti z izvedbo in kljub nekaterim neuspehom vsaj delno dosegli, da smo pri nekaterih mlajših napovedovalcih dosegli bolj sproščeno napovedovanje naših oddaj.

V novi sezoni bo naše uredništvo sodelovalo tudi s posebnimi oddajami pred občinstvom v studiu 14. V teh ustrezno oblikovanih oddajah bodo nastopali najrazličnejši manjši zabavni ansambli. Sporedi bodo za te priložnosti posebej pripravljene in opremljene s primerno konferanso, v kateri bi bil poudarjen izobraževalni element.

Tovsem pa smo spregledali v pretekli sezoni potrebo po tako imenovani pridvignjeni zabavni glasbi. Ta glasbena zvrst, lahko bi jo imenovali tudi koncertantno, je programske zelo potrebna, če želimo, da bi se sporedi resne in zabavne glasbe mehkeje medsebojno ločevali in da ne bi oblikovali programske sheme po vsej sili na kontrastnih oddajah. Pridvignjena zabavna glasba pridobiva v zadnjem času vedno več pristašev predvsem zaradi svoje dostopnosti.

Po enoletnih izkušnjah z zabavno radijsko igro in po dolgotrajnem "iskanju stila", smo ugotovili, da je za tovrstne radijske zvrsti najbolj primerna kriminalka, lahkotna komedija in "science fiction". Repertoar za naslednjo sezono še ni zaključen, ker še nismo prejeli tekstov.

V okvirni repertoar bomo vključili:

Janez Čuk-Jane Kavčič: PRIJATELJ III, IV, V, VI
Gregor Strniša: DVE SCIENCE FICTION GROTESKI
Janez Čuk: FREDNJE STRAŽE UMIRAJO SFODOBNO /science fiction/
Milenko Misailović: SAMOTNO MESTECE V NEKIH SANJAH /groteska/
Vasa Popović: TU NEKJE JE SREČA /komedija/
Karel Čapek: TRI KRIMINALKE /unibus/
Labiche: FLORENTINSKI SLAMNIK /komedija/
Roland Dorgeles: VRAT V ZANKI /komedija/
DVE ROUSSINOVİ KOMEDIJI
ENA BREISACHOVA GLASBENA IGRA ALI GROTESKA

Od Radia Bremen smo naročili dve kriminalki, ravno tako od angleške agencije Harvey Unna, Miša Grčar pa prevaja eno švedsko kriminalko in eno švedsko komedijo.

Serijske:

Za zdaj imamo samo "Benečane" od Aleksandra Marodića, avanturistično zgodbo v petih nadaljevanjih.

V dogovoru smo z Vitomilom Zupanom za akcijsko kriminalko "Grad Kappa" /8-10 nadaljevanj/

Franjo Kumar pripravlja serijo "Zlato tele" od Ilj- Petrova.

Aleksandar Marodić pripravlja šest najbolj zanimivih zgodb iz Druge svetovne vojne.

V poštev bi prišle še serije:

Zgodbe o Scherlocku Holmesu.

Spomini Casanove.

Dogočivščine pana Tankrata od Jaroslava Haška.

Priredba Cuculićeve akcijske zgodbe Srebrni vžigalnik.

Od Rolfa in Alexandre Becker smo naročili tretjo serijo Coxa, ravno tako nekaj serij od angleške agencije Harvey Unna.

Jour fix v kinoteki bomo nadaljevali s portreti igralcev.

II.program: prispevek in načrte uredništva za zabavne radijske oddaje v drugem programu glej v poročilu o drugem programu.

DRUGI PROGRAM

ANALIZA IN PREDLOGI ZA SEZONO 1963/1964

RTV Ljubljana je začela oddajati drugi program z novim letom 1961, oddajali pa smo ga do začetka poletnega programa v letu 1962 vsak večer od 19.00 do 22.00 ure. V poletni shemi 1962 smo ga skrajšali na dve uri /od 20.00 do 22.00/, medtem ko smo ga v jesensko-zimski shemi 1962/63 oddajali spet od 19.00 - 22.00, ob sobotah in nedeljah pa do 23.00 ure.

Drugi program lahko poslušajo seveda samo tisti poslušavci, /razen v Ljubljani in okolici prek oddajnika 202 metra/, ki že imajo UKW sprejemnike. Ker pa teh sprejemnikov razmeroma še ni veliko, je bila ena osnovnih smernice pri uvajanju drugega programa vzpodbujati in kolikor mogoče pospešiti širjenje mreže UKW sprejemnikov. Vse to seveda že skoraj tri leta postavlja programsko vodstvo pred zahtevne naloge, zakaj za doseg tega cilja bi morale biti oddaje drugega programa zelo privlačne.

Drugi program tudi v minuli sezoni ni imel posebnega uredništva, ki bi sistematično skrbel zanj. Za govorni del je morala za to skrbeti programska direkcija, medtem ko je glasbeni del sestavljal glasbeni planer. Ta improvizacija je bila deloma utemeljena s tem, da si Drugi program šele utira pot med poslušavce, da je bil njihov odziv sprva zelo šibek ter slednjič še s tem, da mesto Drugega programa ni bilo sistematizirano, niti kadrovske uresničljivo. Predlog za odobritev novega delovnega mesta urednika Drugega programa je sprejel Upravni odbor na svoji seji šele 1. junija t.l..

V govornem delu Drugega programa smo se usmerili predvsem na iskanje oddaj, ki ne bi pomenile niti pogramske, niti finančne obremenitve za radijski program. Izbirali smo iz obilnih sporedov mednarodne radijsko-televizijske univerze /Pariz/ in mednarodne radijske univerze socialističnih dežel /"Znanost v službi miru"/ najustrežnejše teme. S slednjo se bo začelo pravo sodelovanje šele v novi jesensko-zimski sezoni, doslej smo sprejemali nanreč samo poljske prispevke v tej mednarodni seriji. S temi predavanji nam je več ali manj uspevalo, da obdržimo ustrezno kvaliteto. Predavanjem je očitati edino to, da so mnogokrat preveč strokovna, kdaj pa kdaj celo naravnost ekskluzivna. Domača predavanja smo uvrščali edino ob Ustavni kampaniji.

Poleg predavanj v stilu radijske univerze smo predvajali na Drugem programu še štiri jezikovne tečaje, to je angleški tečaj za odrasle in mladino, s posebno oddajo za narekovanje angleških besedil ter tečaj ruskega jezika. Vse tri angleške tečaje dobimo brezplačno od BBC, za naše oddaje jih prireja izvežbana skupina. Veliko večje težave smo imeli z ruskim tečajem. Odtod tudi neugodno razmerje med obema tečajema. V novi sezoni se bo položaj verjetno popravil. Jugoslovanske postaje bodo pripravile skupen osnutek ruskega jezikovnega tečaja, odlonke v izvirnem jeziku pa bi posneli v moskovskih studijih. Poleg že obstoječih jezikovnih tečajev uvajamo v novi shemi Drugega programa še tečaja srbskega in makedonskega jezika. Tečaj srbskega jezika bo namenjen predvsem tistim Slovencem, ki menijo, da popolnoma obvladajo srbohrvaški jezik. Nekoliko drugače bo zasnovan tečaj makedonskega jezika; v njem ne bomo suhoparno, slovnično obravnavali makedonski jezik, pač pa bo poudarek na njegovih

glavnih značilnostih in zgodovinskem razvoju. Obenem bo ta tečaj tudi nekakšno dopolnilo televizijskemu jezikovnemu tečaju.

Poleg teh govornih oddaj /jezikovnih tečajev/ smo prevzeli od beograjske radijske postaje privlačno poučno oddajo "Nenavadne zgodbe iz znanosti in domišljije". To oddajo prevajamo in izvajamo s slovenskimi bravci. Največji napredek v govornem delu pa smo dosegli v minuli sezoni z uvajanjem lastnega radijskega dnevnika v Drugem programu. Z njim šele se je drugi program v pravem pomenu besede postavil na lastne noge, zakaj pred tem smo namreč radijski dnevnik prenašali iz prvega programa. Z uvajanjem lastnega radijskega dnevnika v Drugem programu smo dobili možnost za ustrezno in samostojno oblikovanje večernega sporeda. O radijskem dnevniku Drugega programa, njegovih problemih in perspektivah bo poročalo uredništvo aktualno-političnih oddaj.

Za jesensko-zimsko shemo še ne predvidevamo nadaljnega širjenja Drugega programa na popoldanski in zgodnje dopoldanski čas. Mnenja smo, da je treba Drugi program najprej programsko in organizacijsko utrditi v njegovem sedanjem okviru ter medtem skrbno proučiti, katere naloge bi prevzel /poleg alternativnosti/ Drugi program v popoldanskem času. Prav gotovo bi bilo treba tudi raziskati morebitno pripravljenost izobraževalnih ustanov, da bi začeli uresničevati svoje izobraževalne programe prek radia.

V novi jesensko-zimski sezoni se bo v redno sodelovanje z Drugim programom vključil tudi govorni program zlasti z uredništvom kulturnih oddaj.

Več kot 3/4 skupnega oddajnega časa v drugem programu je odmerjena glasbi. Tako naj bi Drugi program pomenil za slehernega ljubitelja glasbe, bodisi resne ali zabavne, dobrodošlo obogatitev radijskega sporeda in uresničenje marsikatere želje, ki je morala ostati v prvem programu neizpolnjena.

Povprečno smo doslej oddajali v drugem programu 40-45% resne glasbe in 55-60% zabavne glasbe. Naj povemo tudi to, da smo v Drugem programu prenašali številne premiere in prve izvedbe s področja resne in zabavne glasbe.

Če je Drugemu programu v prvem letu obstoja občutno primanjkovalo privlačnosti, se je to pozneje bistveno spremenilo z uvodbo novih /alternativnih oddaj/ kot so Zabavni omnibus, Ne vse, - toda o vsakem nekaj, Jour fix v kinoteki, Melodije po pošti, Sobotni simfonični, operni in komorni koncerti v obliki posnetkov iz domačih koncertnih dvoran in tujih festivalskih odrov. Vendar smo vse premalo izkoristili veliko možnosti, ki so v Drugem programu že vseskozi odprte za aktualnosti, za žive prenose koncertov, javnih zabavnih oddaj ter drugih aktualnih dogodkov. Na drugi strani so težave v oblikovanju Drugega programa tudi v tem, da imamo v večernem pasu v prvem programu razmeroma zelo popularen spored in v njem vse tisto, kar je za poslušavce z dokaj različnimi zahtevami in željami najbolj privlačno in kar zmoremo z razpoložljivimi programskimi kapacitetami.

Majhno poslušanost Drugega programa moramo pripisati izredno slabi propagandi. Neizkoriščene su ostale

tudi druge oblike propagiranja na prvem programu, tisku in drugod. Vse to bo poleg programskega oblikovanja dolžnost urednika Drugega programa.

Če bomo hoteli dati Drugemu programu tisto prodornost, ki je potrebna, da bi postal enakovreden partner prvemu programu, bomo morali doseči med njima čim večji kontrast. Zato se bomo morali tudi v novi sezoni odločiti za načelo gibljive sheme.

Pregled glavnih oddaj Drugega programa
v pretekli sezoni.

Od valčka do jazza. Ta ciklus mednarodne radijske univerze je tekkel v tedenskih oddajah ob nedeljah več kot leto dni. Pet oddaj izvirnega cikla je urednika - bil je v isti osebi tudi prevajavec in bravec - izločil kot manj zanimive. Omembe cikla v pogovorih intelektualcev raznih vrst z urednikom in dopisi poslušavcev pričajo, da so oddaje našle svoj krog poslušavcev.

Venec na Wolfov grob, ob 60-letnici smrti Huga Wolfa. Avtor serije Igor Andrejčič je znal v oddajah podčrtati tisto, kar je v skladatelju in njegovem delu za našo, slovensko sredino posebno zanimivo.

Iz muzeja plošč. Na sporedu je bilo več kot 30 oddaj o slavni pevcih polpretekle dobe. Čeprav smo zaradi slabe kakovosti posnetkov večkrat dvomili v uspeh oddaje, je bila serija deležna razmeroma velikega uspeha.

Nedeljski koncert ob dvanajstih je bil v pretekli shemi Drugega programa ena osrednjih oddaj simfonične glasbe. Razen omenjenih oddaj smo v Drugi program uvrstili štiri predavanja dr. Everetta Helma o sodobni ameriški glasbi, pet oddaj japonske glasbe pod naslovom "Glasba iz dežele vzhajajočega sonca"; redno so bili kot kontrast sobotnemu prvemu programu na sporedu magnetofonski posnetki simfoničnih koncertov, komornih recitalov in tudi celotne opere. Razen tega smo vključevali v sporede resne glasbe tudi novitete madžarskih, romunskih, poljskih in sovjetskih skladateljev, katerih dela smo dobili prek Jugoslovanske radiotelevizije.

Programski predlogi uredništva

za sezono 1963/64

Spričo tega, da bo tudi v novi shemi prvega programa ponedeljkov koncert skupna oddaja JRT, smo določili v Drugem programu /kot lani/ stalen koncertni termin za reprodukcijo tistih filharmoničnih koncertov, ki jih ne bomo uvrstili v prvi program. V ta koncertni termin bomo vključevali tudi magnetofonske posnetke z domačih in tujih festivalov.

Lanskoletni seriji "Iz muzeja gramofonskih plošč" bo letos sledil na Drugem programu ciklus "Veliki violinisti 19. in 20. stoletja". Upoštevani so violinski mojstri iz časa, ko se je začela fonografska tehnika komaj razvijati, ko so jih torej že lahko snemali, pa do časa, iz katerega je že veliko posnetkov, vendar takih, ki jim danes priznavamo zgolj dokumentarično vrednost, To so: Hubermann, Morini,

Elman, Sarasate, Auer, Joachim, Ysaye, Kubelik in Kreisler.

To serijo bomo nadaljevali po istih načelih z Velikimi pianisti: Schnablom, Rahmaninovom, Prokofjevimi in s tem zaokrožili serijo dokumentarnih posnetkov.

Neznani Verdi. To bo serija oddaj ob 150-letnici mojstrove smrti. Oddaje ne bodo imele namena popularizirati Verdijeve operno ustvarjalnost /saj ima dovolj velik krog ljubiteljev/; v njih se bomo poglobili v bistvo njegovega kompozicijskega dela.

Marij Kogoj in njegovo delo. V zadnjih dveh letih smo posneli precej Kogojevih skladb, s katerih so nedavno otresli prah in so bile prej neznane. Tako nam je začel pred oči polagoma stopati stvarnejši lik Kogoja - skladatelja. Z druge strani se ukvarja s posameznimi področji njegovega ustvarjanja v zadnjem času več študentov muzikologije: tudi oni so prispevali svoje k odkrivanju Kogoja. Danes je položaj v zbiranju posnetega gradiva in teoretičnem delu toliko dozorel, da v krajši vrsti sistematično zasnovanih oddaj lahko požanjemo prve sadove tega truda.

Mladi slovenski skladatelji. Izkušnje so pokazale, da je dobrodošla stalna oddaja, v kateri imajo zatočišče mladi slovenski glasbeni ustvarjalci: produktivci in reproduktivci. Gornje serije bo dopolnjeval cikel oddaj "Jugoslovanska glasba": avtor je ugledni slovenski muzikolog dr. Dragotin Cvetko. Razen omenjenih oddaj predlaga uredništvo še serijo oddaj "L'estro armonico Antonia Vivaldija, dalje serijo "Fota glasbe" Bronislava Horowicza, priložnostno oddajo poljskega radia "Kaj je Chopin poslušal v Varšavi,

predavanje Hansa Stuckenschmidta "O glasbeni estetiki Arnolda Schönberga", glasbeni esej z ilustracijami "Glasba-mednarodni jezik" muzikologa in glasbenega pisca Jacka Bornoffa, Radio Nemške demokratične republike nam je ljubeznivo odstopil Skladateljski portret Güntherja Kochana in podobne oddaje, ki jih bomo dobili neposredno od tujih postaj prek Jugoslovanske Radiotelevizije.

Uredništvo za zabavne glasbene oddaje bo v novi sezoni na Drugem programu obdržala oddaje kot so "Fo svetu jazza", "Novo, zanimivo in aktualno", "Melodije po pošti", sodelovalo bo z uredništvom za resno glasbo pri sestavljanju "zabavnega omnibusa", oskrbelo bo tudi premierske serije zabavnih oddaj v nadaljevanjih, razen tega pa bo uvrščalo v tedenske sheme tudi redne dramatizirane humoreske in pa "Jour fix v kinoteki".

P O R O Č I L O

PRODUKCIJE GLASBENEGA PROGRAMA

1. Obča problematika
2. Ansambli RTV Ljubljana v sezoni 62/63
 - ORL
 - PORL
 - KZ

Otroški, mladinski in dekliški zbor
Komorni ansambli: Godalni kvartet,
pihalni kvintet in klavirski trio
3. Pogled na ostalo produkcijo v sezoni 62/63
 - I. sektor klasične glasbe
 - a/ simfonična
 - b/ operna
 - c/ komorna
 - d/ zborovska
 - e/ mladinska
 - II. sektor zabavne in plesne glasbe
 - a/ instrumentalna glasba
 - b/ problem popevke
 - c/ narodno-zabavna glasba
4. Matineje
5. K načrtom za sezono 63/64

*Plesni od. radio 4
Komorni ans.*

1. Č B Č A P R O B L E M A T I K A

Produkcija glasbenega programa /v naslednjem GP/ je v radijski glasbeni službi najmlajša organizacijska enota, vendar pa ena najvažnejših in najbolj občutljivih v Radiu sploh. Važna in občutljiva je zato, ker Radio tu - preprosto povedano - deli denar. Samo v prvem četrtletju 1963 je GP izplačala na račun arhivnih posnetkov 25,595.627.- dinarjev, za nearhivne posnetke, sodelovanje na javnih prireditvah in ostale usluge pa 10,189.103.- din, skupno torej 35,784.730.- dinarjev. Podatek ne potrebuje komentarja in sam po sebi dovolj razločno dokazuje, da je GP oddelek ključnega pomena.

Ustanovljen je bil v septembru 1961 in sicer zato, da bi se v glasbeni službi programske naloge oddelile od produkcijskih: programski uslužbenci naj bi se razbremenili vseh opravkov v zvezi z nabavo novih materialov, vsi ti raznovrstni in zamudni organizacijski opravki pa naj bi se centralizirali v enem oddelku in se podredili enotnemu vodstvu in eni odgovornosti. Ustanavljanje GP je spremljala precejšnja mera nezaupanja. Nič čudnega. Stvar je bila nova, praktičnega zgleada zanj ni bilo, zakaj od jugoslovanskih radijskih postaj ima poseben oddelek za produkcijo glasbenega programa edino le Radio-televizija Beograd, a tudi ta ni zasnovan in oblikovan tako, da bi ga bili lahko v Ljubljano enostavno prenesli. Treba je bilo ustvarjati na novo, tako rekoč iz nič. Če se danes kritično ozremo na GP, kar po malo manj kot dveletnem delu smemo in moramo storiti, potem lahko ugotovimo predvsem dvoje. Prvič to, da je bila zamisel o delitvi produkcijskih

in programskih nalog glasbene službe popolnoma pravilna in vsi pomisleki proti ustanovitvi GP brez podlage, drugič pa, da je bila organizacijska shema GP postavljena dobro in da je ni treba spreminjati, da pa jo je nujno nekoliko dopolniti. A več o tem pozneje.

Če naj naloge GP na kratko definiramo, lahko rečemo: GP dobavlja glasbenim uredništvom, deloma po njihovih naročilih, deloma po lastni iniciativi, zmerom pa na osnovi sklepov glasbenega kolegija, nove materijale, jih po potrebi posreduje drugim domačim in tujim radijskim postajam, nosi odgovornost za pripravo in izvedbo vseh javnih glasbenih prireditev RTV Ljubljana ter opravlja ob tem tudi vso ustrezno finančno-administrativno službo.

Za to formulacijo se skriva nebroj velikih in majhnih opravkov. Da bi izpolnila dane naloge, vodi GP evidenco nad studiji in razporeja v njih vaje in snemanja, je v stalnem stiku s tehnično skupino za snemanja in prenose, se dogovarja in vodi korespondenco z umetniki in ansambli, sklepa z njimi preliminarne in končne pogodbe, skrbi za službo dežurstev pri snemanjih in glasbeno kvaliteto posnetkov, za njihovo montažo in pravilno opremo, daje naloge za izplačila izvajavcem in obračunava posnetke; nadalje razporeja delo radijskih ansamblov, odgovarja za njihovo disciplino in storilnost; daje iniciativo za formiranje novih ansamblov, odkriva nove izvajavce in sodeluje pri njihovi vzgoji in razvoju; sodeluje s skladatelji in aranžerji, naroča pri njih nova dela in jih usmerja v smislu radijskih potreb; spremlja ljudsko-prosvetno glasbeno dejavnost, ji pomaga s strokovnimi

nasveti in skrbi, da njeni najkvalitetnejši dosežki dobe ustrezno mesto v radijskem sporedu; organizira in realizira javne glasbene prireditve RTV Ljubljana; skrbi za prenose koncertov; nosi odgovornost za pravočasno angažiranje substitutov v radijskih ansamblih; skrbi za dopolnjevanje notnega arhiva; je v stikih z drugimi radijskimi postajami in z njimi izmenjuje glasbene posnetke; končno izvršuje še usluge po zahtevi izvenradijskih naročnikov.

Vse to delo je zelo raznovrstno, zelo razgibano, živčno in časovno raztrgano ter terja znanje in avtoriteto. Vrsta okoliščin objektivnega in subjektivnega značaja pa to že samo po sebi zahtevno delo še bolj otežuje.

Med ovirani objektivnega značaja naj na prvem mestu omenimo problem kadrov. Povedali smo že, da je bila postavitev GP v bistvu eksperimentalna, da pa je njena organizacijska shema preizkušnja vendar dobro prestala. Toda treba jo je nekoliko dopolniti. Pokazalo se je kot nujno, ekipo GP ojačiti z nekaj mesti, ki prvotno niso bila - in brez praktičnih izkušenj tudi niso mogla biti - predvidena, nekaj že obstoječih pa predefinirati, ker so bila zamišljena preozko. Šefu GP je treba dodeliti pomočnika, ki bo imel na skrbi finančno-administrativno službo GP. Končna odgovornost v tem pogledu bo sicer tudi v prihodnje še na ramah šefa GP, vendar bo toliko razbremenjen, da se bo mogel - in to je nujno - močneje posvetiti vodstvenim in programskim nalogam. Nujno potrebno je nadalje obračunskemu referentu dodeliti administratorja, Mesta, ki so se v času dosedanjega dela GP izkazala kot nezadostno in preozko definirana, so mesta programskih sodelavcev in pa administratorja.

Njihov delokrog je veliko širši in zahtevnejši, kot je predvidevala prvotna postavitev. Čas je pač prinesel svoje. Po novi, dopolnjeni organizacijski shemi bi bila GP sestavljena takole:

šef GP

pomočnik šefa GP za finančno-administrativno službo

tajnik

programski sodelavec za klasično glasbo

programski sodelavec za plesno in zabavno glasbo

programski sodelavec za narodno-zabavno glasbo

dva evidentičarja

obračunski referent

administrator obračunskega referenta

daktilograf

Predlog za reorganizacijo GP je bil že izdelan in predložen pristojnim organom v razpravo. Pričakujemo torej lahko, da bodo ovire pri delu GP, ki izvirajo iz njene nezadostne zasedbe, v kratkem premagane.

Resen problem je nezadostna tehnična baza. Imamo premalo studijev, Studio 14, naš najmodernejše opremljeni studio bi moral biti na razpolago predvsem za snemanja, prisiljeni pa smo ga uporabljati tudi za vaje. Posebno boleče je dejstvo, da smo brez ustrezne orkestrske dvorane. Za silo adaptirana dvorana na Vidovdanski cesti je uporabna le za vaje, nikakor ne za snemanja, a tudi pri nji so nujne nadaljne izboljšave, če hočemo obdržati simfonični orkester. Nekateri člani so namreč izjavili, da bodo prisiljeni zapustiti ansambel, če dvorana ne bo urejena tako, da njihovo

zdravje zaradi nje ne bo v nevarnosti. Snemamo le v dvorani SF, a ta je zasedena po orkestru in zboru SF, s koncerti in drugimi prireditvami, tako da je organizacija orkestrskih snemanj resnično hud problem. Velike težave povzroča tudi dejstvo, da ORL in Konorni zbor nista povslen avtonomna ansambla. Prvi je navezan na substitute iz SF in opere, drugi ima v svojem sestavu nekaj članov opernega zbora. To pomeni nujno koordinacijo dela z delom v teh ustanovah, ta pa je zvezana dostikrat z neprenosljivimi težavami.

So pa tudi še ovire subjektivnega značaja. Tu gre za nezadostno discipliniranost, zlasti med člani ORL.-a, za očitno pomanjkanje delovne zavesti in privrženosti ustanovi, dostikrat tudi za pretiran pohlep po zaslužku

Naj na tem mestu omenimo predpis, ki prepoveduje honorarno delo stalnih uslužbencev v okviru zavoda. Kakorkoli je bil ta ukrep resnično potreben, bi nam glasbeno produkcijo, če bi ga izvajali, silno zavrl. Vedeti je namreč treba, da so stalni uslužbenci RTV Ljubljana z redkimi izjemami vsi najboljši reproductivci im aranžerji na področju slovenske zabavne glasbe, zato je bilo zlasti pri njih potrebno napraviti izjemo. Sicer pa čezmeren lov za denarjem opažamo bolj pri nekaterih članih ORL-a in smo zato že uvedli pri njih strožjo kontrolo.

Kljub težavam, ki smo jih naštevali in ki niso majhne, smemo vendar trditi, da je GP z dosedanjim delom opravičila svojo ustanovitev in obstoj. Morda smemo trditi celo več, namreč to, da si dela v glasbenem programu danes brez nje sploh zamisliti ne bi mogli več.

2. ANSAMBLI RTV LJUBLJANA V SEZONI 62/63

RTV Ljubljana ima naslednje glasbene ansamble:
simfonični orkester, plesni orkester, komorni zbor, otroški,
mladinski in dekliški zbor ter troje komornih ansamblov:
radijski godalni kvartet, pihalni kvintet in klavirski trio.

SIMFONIČNI ORKESTER /C.L./ je v kulturnem pogledu najobčutljivejši, v finančnem pa najzahtevnejši radijski ansambel. Njegova naloga je, da izpolnjuje potrebe uredništva za klasično glasbo po simfonični, popularni orkestralni in operni glasbi, predvsem domači, a tudi tuji. Predvidenih je zanj 60 delovnih mest, a te številke ni nikoli dosegel, tem manj letos, ko ga je odhod nekaterih najboljših članov na odsluženje vojaškega roka močno okrnil. V svoji trenutni zasedbi šteje 53 godbenikov, 49 stalnih in 4 hanorarne. Kot v prejšnjih sezonah je bila tudi v letošnji njegova dejavnost dvojna: snemalna in koncertantna. Od septembra do konca aprila je posnel 653, 36 minut arhivnih posnetkov in imel 8 koncertov - 7 matinejskih in enega v Zagrebu. Če vzamemo, da je znašal njegov plačilni fond v tem razdobju 24,211.464.- dinarjev in da smo izdali v istem razdobju za substitute še 3,535.189.- dinarjev, lahko pač rečemo, da je ORL zelo drag, zlasti še, ker stroški za tehniko in dvorane pri tem še niso všteti. Pri realizaciji snemalnega načrta ORL-a se je pojavilo več težav. Prva so bili substituti, ki niso le dragi, ampak jih je spričo njihove zaposlenosti v SF in operi včasih sploh nemogoče dobiti. Disciplina v ansamblu je padla, tudi ni več tiste požrtvovalnosti in

delovnega znanja, ki sta ga odlikovala nekoč. Vseh njegovih članov ta očitek seveda ne zadene, pri marsikom je pa povsem upravičen. Krenične so že težave z dvorano, pa tudi v sanem snemalnen planu so se razodela šibka mesta. Nekatera dela so se namreč izkazala kot neprimerna za snemanje, nekaterih avtorji niso predložili, dasi so to obljubili, drugi spet so jih dali v izvedbo drugim institucijam, končno so nastopili problemi še pri nabavi operetnih in nekaterih opernih materialov. Vse to so razlogi, zavolje katerih snemalni plan ni mogel biti v celoti izpolnjen. Treba pa je dodati, da so bila zato nekatera dela nanovo izbrana in posneta, nekatera pa obnovljena.

Številne težave v zvezi z delom ORL-a so rodile misel, da bi ga reorganizirali v komorni orkester. Tak komorni orkester v okvirju RTV Ljubljana bi mogel v kratkem doseči visok izvajavski nivo, bil bi produktivnejši, prožnejši in bi utegnil postati v slovenskem glasbenem življenju zelo važen element. Res pa je, da bi bila njegova dejavnost bolj enostranska, kot je ORL-ova, in zato radijskih interesov ne bi mogla tako zadovoljevati. Spričo tega in pa zato, ker bi bilo tvegano odslavljanje iz orkestra dobre, a za komorni orkester nepotrebne člane - pomanjkanje dobrih kadrov na tem področju bo še lep čas problem - smo se odločili, da ostanemo pri dosedanjem konceptu ORL-a, zlasti še, ker se nam ga je posrečilo izboljšati, posebno v korpusu godal. Petim starim članom njihov angažma ne bo podaljšan. Kakorkoli je bil ta ukrep težak, saj gre za ljudi, ki so v ansamblu od njegove ustanovitve, je bil vendar potreben, če naj se orkester razvija in raste naprej. Vanj bodo stopili novi, perspektivni

muziki in tako lahko upravičeno pričakujemo, da bo ORL v prihodnji sezoni boljši in plodovitejši, tembolj, ker se bodo jeseni vrnili od vojakov nekateri njegovi najvidnejši člani.

Če izvzamemo razmajano disciplino, sta poglobitna problema ORL-a dvorana in dirigent. ORL nujno potrebuje primeren orkestrski studio, v katerem bo lahko vadil in snemal, če že ne tudi javno nastopal. Potreben mu je tudi dober šef-dirigent. Jakov Cipci, po mnenju strokovnjakov za to mesto najprimernejša osebnost, je že izrazil pripravljenost, da ga s prihodnjo sezono prevzame, vendar je nedavno tega svojo obljubo zaradi bolehnosti unaknil. Tako ostajata oba poglobitna problema ORL-a kljub našim prizadevanjem odprta in vsaj ta trenutek ne obetata perspektivne rešitve.

PLESNI ORKESTER / PÖRL/ je tisti radijski ansambel, ki ima največ poslušavcev in največji renome - znan je tudi izven meja naše države. Šteje 18 članov, vodita pa ga dva dirigenta, vsak 14 dni v mesecu. Ob kritičnem pogledu na delo PÖRL-a v letošnji sezoni se poraja predvsem vprašanje realnosti njegove norme. Problem je že delovna obveza obeh dirigentov. Jasno je, da se kot dirigenta PÖRL-a ne moreta doseči stodstotno, ker si delo delita, umestno pa je vprašanje, ali ne bi mogla izpolniti svoje obveze do kraja kako drugače, če ne z dirigiranjem Velikega zabavnega orkestra, ki ga formiramo od časa do časa, pa nemara z ustreznim številom aranžmajev, saj sta oba mojstra tudi v tej stroki. O tem velja tem bolj razmišljati, ker si PÖRL zelo želi tudi gostov-dirigentov in bi delovna obveza obeh hišnih

dirigentov postala tako praktično še manjša. Kar zadeva sam PORL-, je bil v tej sezoni dolžan napraviti mesečno 6 instrumentalnih posnetkov in sodelovati na dveh javnih prireditvah /1 matineja, 1 aranžerski večer/. Orkester to normo zlahka dosega in jo je tudi presegel, to pa je znak, da ni realna. Tudi finančna analiza kaže, da bi bil PORL pri dosedanjem obsegu svoje dejavnosti za zavod absolutno nerentabilen. Če bi mu namreč njegove storitve plačali po najvišjih tarifah, ki jih plačujemo zunanjin sodelavcem, bi ostalo nepokritih še zmerom okrog 700.000.- dinarjev njegovega mesečnega plačnega fonda. Prav bi bilo torej, da PORL-a v prihodnji sezoni ne vežemo z normo, ampak z delovnim časom na osnovi preišljenih in pravočasnih kratkoročnih načrtov. Da bi njegovo delo potekalo nemoteno, mu moramo preskrbeti še zaledje mladih godbenikov in jih pritegniti k sodelovanju. V ansamblu, kot je PORL, že odsotnost enega samega člana lahko njegovo delo povsem paralizira, z rezervo v dobrih izvajavcih pa bi take primere lahko dostikrat preprečili.

KOMORNI ZBOR /KZRTVL/ je stopil v letošnjo sezono v povečani zasedbi 35 članov in z novim dirigentom Lojzeto Lebičen. Novi dirigent je povsem opravičil zaupanje, ki mu je bilo izkazano. Zbor je z njim dobil požrtvovalnega in vestnega vodjo. Nedavni koncert KZRTVL je kritika ocenila kot zelo lep in veliko obetajoč dogodek v našem glasbenem življenju.

Šibki točki zbora sta ne ravno najboljša tenorska vrsta in dejstvo, da je v njem le opernih članov, ki so vezani na delo v svoji matični ustanovi. Ta odvisnost od

opere je povzročila ansamblu veliko težkoč. Tako na primer je bilo treba prav zaveljo nje odložiti že naštudirani koncert in ga preložiti na kasnejši datum, s tem pa je bilo izgubljenega veliko časa. Upoštevati je treba tudi, da je bil povečani KZRTVL spočetka neupet, Vse to je terjalo, da je bilo treba zelo obsežni in zahtevni snemalni plan, ki mu je bil naložen, modificirati in vse to je tudi vzrok, da je KZRTVL kljub trdemu delu zelo drag, četudi je sodeloval pri snemanju Savinove opere MATIJA GUBEC in dveh operet ter nastopil na dveh matinejah, pri centralni proslavi Dneva Republike in ob raznih manjših komemorativnih priložnostih /minutaža arhivnih posnetkov KZRTVL od septembra 62 do konca marca 63 na primer je znašala 100.09 minut, mesečni pavšal v tem obdobju, izplačan njegovim članom, pa 5,680.000.- dinarjev; delo v zvezi z opero MATIJA GUBEC in z operno matinejo tu ni upoštevano/. Odlike zbora so pa vendar tolikšne, da je vreden vse nege. Je glasovno in tehnično odličen, treba bi ga bilo le rešiti dosedanje odvisnosti od opere in mu izboljšati tenorski register, pa bomo dobili z njim zelo perspektiven ansambel, ki utegne opraviti v naši kulturi važno poslanstvo.

OTROŠKI, MLADINSKI in DEKLIŠKI ZBOR so ansambli, ki delujejo na amaterski osnovi - drugače spričo starosti njihovih članov tudi ne more biti. Otroški zbor šteje v letošnji sezoni 74 pevcev, mladinski 76, dekliški pa 42 pevki. Za vse tri lahko rečemo, da delajo v tej sezoni načrtno in disciplinirano. Največ uspehov ina pokazati najmlajši, to je otroški zbor. Ne samo da je presegel svoj snemalni načrt, ampak se je lepo uveljavil tudi z javnimi nastopi. Nekoliko manj uspešno, pa vendar še zmerom zadovoljivo je delo

mladinskega zboru. Morda je dirigentova notranja afiniteta do njega manjša kot pri otroškem zboru - tu je njegov način vprav zgleden, verjetno pa prihaja do izraza pri delu tega zboru problematika naše sodobne mladinske pesni sploh. Vendar velja poudariti, da bo do konca sezone tudi ta ansambel izpolnil postavljene naloge in da je tudi on z uspehom javno nastopal. Dekliški zbor se je moral takoj na začetku šolskega leta spoprijeti s hudo krizo, zakaj zapustilo ga je kar 31 članic. Z novimi avdicijami se je zbor sicer uredil, dasi mu še zmerom primanjkuje dobrih sopranov, vendar je izgubil dosti časa z osnovnimi tehnično-melodičnimi vajami. Dobra volja in velika mera vztrajnosti sta zboru in njegovemu dirigentu pred nekaj dnevi prinesla lepo zadoščenje - pokal občinske revije mladinske glasbe v Zagorju, kamor je bil povabljen. Končna sodba o zboru bi bila ta trenutek preuranjena. Smiselno bi ga bilo obdržati le ob pogoju, da mu bo večina članic ostala zvesta in da mu bomo zagotovili dotok tistih pevk mladinskega zboru, ki bodo njegovo starostno mejo prerastle.

GODALNI KVARTET, PIHALNI KVINTET in KLAVIRSKI TRIO RTV LJUBLJANA so ansambli, s katerimi skuša ustanova po svoje prispevati k naši, žal preveč revni kulturi komornega muziciranja. Sestavljajo jih v glavnem, a ne izključno člani ORL-a. Njihova obveza je, da posnamejo mesečno po eno delo po vnaprej predloženem delovnem načrtu, za kar prejenajo stimulativen pavšal. Godalni kvartet si je ustvaril doslej prav lep umetniški sloves, klavirski trio je začel z delom šele letos, a obetajoče, pihalni kvintet pa je odhod nekaterih njegovih članov na odsluženja vojaškega roka v tej sezoni docela ohranil.

3. POGLED NA OSTALO PRODUKCIJO V SEZONI

62/63

I. SEKTOR KLASIČNE GLASBE.

a/ Simfonična glasba. Na tem področju je sicer ORL naš daleč najmočnejši proizvajalec, vendar moramo računati tudi z delom drugih orkestrskih korpusov v naši državi, tako radijskih kot filharmoničnih. Od prvih prihajata praktično v poštev orkestra RTV Zagreb in RTV Beograd, od drugih razumljivo predvsem Slovenska Filharmonija. Z RTV Zagreb in RTV Beograd lahko posnetke hišnih orkestrov zamenjamo in v preteklih sezonah smo imeli zlasti z Zagrebom v tem pogledu zelo intenzivne stike. V tekoči sezoni pa do izmenjave posnetkov skorajda sploh ni prišlo. Deloma utegnejo biti temu vzrok reorganizacija naše glasbene službe in premestitve, deloma pa je potreba po izmenjavi posnetkov omilila skupni program JRT. Ne glede na to kaže seveda čimprej obnoviti stike na tem področju in poudariti je treba, da predstavlja fond posnetkov ORL-a dragoceno rezervo, ki jo velja smotrno izkoristiti. Menjava posnetkov je programska in finančno utemeljena, programska zato, ker bogati naš arhiv in glasbene sporede, finančno pa, ker v bistvu znižuje stroške produkcije ORL-a.

Kar zadeva odkupovanje posnetkov Filharmonij, je prišlo v tej sezoni do pomembnih novosti. Doslej so Filharmonije prodajale posnetke posameznim radijskim postajam, v tekoči sezoni pa je pričela nastopati kot njihov kupec JRT v imenu vseh jugoslovanskih radijskih postaj, ki si stroške zanje dele po internem ključu. Novi način pomeni bistveno pocenitev filharmoničnih posnetkov. Z Zagrebško in Beograjsko filharmonijo pri dogovorih ni bilo težav,

zato je prišlo do odkupa več del, pri čemer je sodelovala tudi naša postaja. S Slovensko Filharmonijo, ki ima že več let lasten snemalni studio in je zavoljo tega glede prodaje svojih posnetkov v drugačnem položaju kot njene vrstnice, pa je prišlo do sporazuma šele nedavno tega. Zato so bili njeni posnetki dotlej nedosegljivi, čeprav so bili nekateri od njih narejeni po našem naročilu. Režim glede prenosov abonmajskih in izrednih koncertov SF je ostal nespremenjen.

Zaradi izčrpnosti poročila naj omenimo še Ansambel slovenskih solistov. Ta je snemal v tej sezoni sistematično po vnaprej predloženem in odobrenem načrtu. Njegov repertoar je obsegal deloma kompozicije starih mojstrov, deloma pa dela sodobnih avtorjev, med njimi tudi nekaj domačih novitet.

b/ Operna glasba. Če izvzamemo opero tržaškega komponista Viozzija ALLAMISTAKEO v izvedbi mariborske opere, se imamo za vso letošnjo žetev na tem področju zahvaliti ORL-u. Kakor to po eni plati še bolj utemeljuje potrebo, da imamo lasten simfonični orkester, je po drugi strani vendarle treba priznati, da je stanje v naši operni produkciji nenormalno: osrednje slovensko operno gledališče se v sporedih RTV Ljubljana sploh ne pojavlja drugače kot na gramofonskih ploščah tuje izdelave. Res je, da tega ni kriva naša ustanova. Mi smo zainteresirani na tem, da zlasti v oddajah skupnega programa JRT predstavimo ljubljansko opero z direktnim ali difere prenosom njenih najuspelejših predstav, vendar pa je z njeno direkcijo težko doseči zadovoljiv sporazum o tem, ker ji televizijski prenosi prinašajo previsoke dohodke. Morda GP pri tem vendarle ni storila doslej vsega, kar bi bila morala. Problem je vsekakor tu in bomo morali najti zanj obojestransko ugodno rešitev.

c/ Komorna glasba: Produkcija na tem področju je najobsežnejša, a tudi zelo občutljiva, saj gre pri nji za vsakodnevno izbiro ne samo skladb, ampak tudi njihovih izvajalcev. Uredništvo za to glasbo je pred začetkom tekoče sezone izdelalo obširen seznam naše domače komorne in solistične literature. Mišljen je bil okvirno, z njegovo realizacijo pa bi posneli domala vse, kar je na tem področju pri nas snemanja vrednega. Dela bi bilo za eno, dve, nemara celo tri sezone. Z izjemo tistih kompozicij, ki jih je terjal ciklus oddaj "Obdobja slovenskega samospeva", se sistematičnega snemanja naše komorne literature po predloženem snemalnem načrtu sploh nismo lotili. Če kje, potem se nezadostna zasedba produkcijske ekipe čuti na tem sektorju. Po izdelanem okvirnem snemalnem načrtu bi bilo treba za vso sezono pripraviti vrsto kratkoročnih operativnih, razdeliti delo našim najboljšim solistom in tako izpopolnjevati arhiv s skladbami, ki jih potrebujemo. Le tako bi bilo konec stihijskega dela, ki je doslej značilno za to področje, in samo tako bi RTV Ljubljana lahko postala tisto, kar bi morala biti: naročnik in usmerjevalec, ne pa le potrošnik tistega, kar ta ali oni izvajavec naštudira in ji ponudi. Kar je bilo zamujeno v tej, bomo naredili v prihodnji sezoni, ob pogoju seveda, da bo GF okrepljena z novimi delovnimi mesti, za katera je prosila.

d/ Zborovska glasba. Tu se nam odpira predvsem obširno področje anaterske in ljudsko-prosvetne dejavnosti, ki jo skušamo spremljati, popeševati in usmerjati. V tekoči sezoni smo snemali nad dvajset pevskih zborov in vokalnih ansamblov.

V Ljubljani: mešani zbor APZ, Primorski akademski

zbor "Vinko Vodopivec", "Grafika", "Ljubljana-transport", zbor Srednje glasbene šole, Slovenski oktet, Ljubljanski vokalni oktet, Akadenski oktet, Koroški oktet. Vsi so na dostojni višini, nekateri celo mednarodno priznani. Prijetno je presenetil "Ljubljana-transport", ki je nastopil prvič in kot delavski zbor pokazal prav lepo raven.

V Mariboru: Komorni zbor Radia Maribor, zbor "Jože Hermanko", Planinski oktet, Ženski vokalni kvintet. Prvi teh ansamblov je poklicen, prizadeven in kvaliteten, ostali so amaterski in solidni, "Jože Hermanko" je močno napredoval in utegne med našimi amaterskimi zbori v kratkem zavzeti eno najvišjih mest.

V Celju: Komorni moški zbor, mešani gimnazijski zbor, mešani zbor "France Prešeren". To so trije dobri zbori, prvi mednarodno priznan.

V Kranju: Mešani, moški in ženski zbor "France Prešeren". Pri njih ugotavljamo padec v kvaliteti.

V Trbovljah: mešani zbor "Slavček-Trbovlje" in mešani zbor "Zarja" - oba dokaj solidna delavska zbori.

V Zagorju: "Loški glas" in sekstet "Svoboda",

V Kropi: KUD "Stane Žagar".

Ni sodelovalo več najvidnejših ansamblov, tako predvsem ne zbori Slovenske Filharmonije in Glasbene Matice. Tudi se nista odzvala našemu povabilu znana mariborska zbori "Slava Klavora" in "Slavko Osterc".

V prihodnji sezoni želimo močneje vplivati na repertoarno politiko najboljših med navedenimi zbori. Skušali jih bomo zainteresirati za študij tistih pesmi, ki jih

uredništvo zborovske glasbe potrebuje, niso pa vključene v delovni plan KZRTVL.

e/ Mladinska glasba. Tudi tu smo si prizadevali ustvariti kvalitetno zaledje mladinskih zborov. Pomagali naj nam bi izpolniti naš arhiv z dobrimi posnetki domačih in tujih mladinskih pesni, ob tem pa naj bi sani rasli in dosegli višjo raven. S tém namenom smo obiskali vrsto mladinskih pevskih zborov širon po Sloveniji, nekatere doma pri vajah, druge, bolj oddaljene, na njihovih okrajnih revijah mladinske glasbe. Približno ducat je takih, ki so opozorili nase s kvaliteto, in jih bomo pritegnili k sodelovanju, če se njihov sestav in vodstvo ne bosta menjala.

II. SEKTOR ZABAVNE GLASBE.

a/ Instrumentalna zabavna in plesna glasba. Od začetka letošnje sezone do srede maja je naša produkcija dosegla na tem področju 168 novih posnetkov. Na domače avtorje jih odpade 123. Sodimo, da je ta odnos ugoden. Manj ugoden je odnos med velikimi in malimi zabavnimi ansambli. Od omenjenih 168 posnetkov so jih razne male zasedbe naredile 65, vse ostale pa FORL in Veliki zabavni orkester RTVL. Videti je potemtaken, da je aktivnost najhujših zabavnih ansamblov na področju instrumentalne zabavne glasbe precej popustila in da se celo najbolj renomirani ukvarjajo pretežno samo še s komercialno glasbo. Ker v bližnji prihodnosti ni pričakovati novega kvalitetnega kadra reproductivcev, je ta pojav vznemirljiv in opravičuje bojazen, da utegne kvaliteta slovenske zabavne instrumentalne glasbe zdrkniti pod povprečje jugoslovanskega nivoja. Morali bi se torej v naši produkciji usmeriti v razumnejše razmerje med

komercialno glasbo, ki jo redakcije močno potrebujejo, in med instrumentalno glasbo, ki morda ni tako iskana in ne rentabilna, je pa za rast izvajavske ravni zabavnih ansamblov in za razvoj naše zabavne glasbe nedvomno zelo velikega pomena.

b/ Vokalna zabavna glasba. Naša produkcija na tem področju naj bi predvidoma znašala 250 posnetkov na leto. Številka je videti morda nizka in dejansko samo v neznatni meri krije potrebe, je pa dosegljiva le ob skrajni obremenitvi izvajavcev, to se pravi pevcev, aranžerjev, ansamblov in ne nazadnje tudi naše tehnične baze. Tu je spet akuten problem studijev.

Nadrobni pregled vokalnih posnetkov v tekoči sezoni bi bil do dne redakcije pričujočega poročila naslednji:

1. Marjana Deržaj	16 posnetkov
2. Ivanka Kraševc	12 "
3. Majda Sepe	12 "
4. Nino Robić	12 "
5. Barbara Jarc	11 "
6. Bratje Boštjančič	11 "
7. Rafko Irgolič	11 "
8. Matija Cerar	9 "
9. Mata Levstik	8 "
10. Stane Mancini	8 "
11. Lado Leskovar	7 "
12. Zbor Miška Hočevanja	5 "
13. Jožica Svete	5 "
14. Franc Babič	4 "
15. Jure Kocet	3 "
16. Draga Bernard	2 "

17. Senja Berce	2 posnetkov
18. Irena Kohont	2 "
19. Marjeta Podbevšek	1 "
20. Peter Ambrož	1 "

Skupaj s televizijsko produkcijo in nekaterimi odkupi posnetkov znaša naša produkcija v tej zvrsti 164 posnetke.

Veliko bolj kot kvantiteta je tu seveda pereč drug problem in ta je značilen za stanje v slovenski zabavni glasbi: medtem ko se v drugih republikah prijavljajo radijski postajam vsak dan že dokaj izkušeni in izoblikovani pevci - in od njih odbero nato le najboljše - se je RTV Ljubljana znašla v položaju edinega učitelja, pobudnika in mentorja izvajavcev zabavnih melodij v Sloveniji. Drugod je radijsko snemanje pevčev najvišji dosežek, pri nas mu je le šola, večkrat celo neuspešna. Najsi se že zdi začetni vzpon naših mladih vokalnih solistov relativno lahek, njihov kasnejši razvoj je nedvomno težak. Radio jim je nanreč domala edino in ozko odmerjeno področje udejstvovanja in tu so korenine polamaterskega statusa velike večine naših pevcev. Za vidnejši napredek bi jim bili potrebni neprekinjeni javni nastopi, ^{praksa} zakaj/je pravzaprav njihova edina šola. Kaj takega bi jim omogočil samo prodor v ostale republike z njihovim bujnim glasbenim življenjem, a to je uspelo doslej le Marjani Deržaj in Majdi Sepe.

S tem, da smo pritegnili več mladih in perspektivnih izvajavcev, smo vsaj deloma rešili zares kritično številčno stanje slovenskih pevcev. Še vedno pa ostaja odprto vprašanje njihovega razvoja. Tu je upravičena previdnost, preuranjeno zvezdnštvo lahko deluje zelo kvarno. Skušamo

jim pomagati s tem, da jim omogočamo izpopolnjevanje pri profesorici Stergarjevi, na področju govorne tehnike - ta je slaba točka skoraj vseh - pa bi jim nadvse koristil študij pri prof. Adlešičevi. Seveda jim s tem pomagamo le čez nekatere zgolj tehnične pomanjkljivosti, treba pa jim je omogočiti tudi, da si izoblikujejo individualen glasbeni izraz, saj je v tem eden glavnih pogojev njihovega uspeha. V tej smeri se je doslej izkazala kot edino dobra oblika individualnega dela nekaterih glasbenikov s posamezniki. Za primer lahko omenimo delo Atija Sossa z Barbaro Jarc ali Privškovo z Brati Boštjančič. Morda smemo reči, da smo pri izbiri mladih pevcev imeli doslej srečo, saj so med njimi zastopane skoraj vse glasovne in stilne smeri od preprostega popevkarstva do skromnih poskusov jazza. V tem je naša prednost v primeri z dokaj uniformiranim petjem sicer dobrih pevcev sosednjih republik.

c/ Narodno-zabavna glasba. Tu smo se še pred kratkim srečavali s paradokson svoje vrste: narodno-zabavna glasba ima izredno veliko hvaležnih poslušavcev, delo na tem področju pa je bilo precej zanemarjeno, brez načrta in kriterijev, ki bi mu lahko zagotovili pravilen razvoj. V tem pogledu smo letos naredili velik korak naprej. Izhajamo od ugotovitve, da narodno-zabavni ansambli pogosto ne ustrezajo našim zahtevam. So premalo razgledani, šibki v invenciji, premalo stimulirani, prinašajo pa s seboj spontanost in temperament ljudskega muziciranja in lokalno barvitost. Zato so nam v naših oddajah potrebni in zato jim moramo pomagati, da se bodo razvili.

Naše delo poteka v več snereh. Predvsem smo se lotili selekcije materiala, ki se je s snemanji raznih

ansamblov nabral v zadnjih letih. Vse glavne tene smo zabeležili in jim dodali oceno, ansamble pa obvestili o tem, katere posnetke smo izločili in kaj naj nanovo prirede in posnamejo. Vseh posnetkov, ki ne sodijo več v program, še nismo mogli izvreči, ker jih moramo poprej vsaj deloma nadomestiti, upamo pa, da bomo do septembra to lahko izvedli.

Pri snemanjih smo uvedli strogo dežurstvo. Izvajavci so se sprijaznili s tem, da zahtevamo kvaliteto. Njihova radijska dejavnost je začasno upadla, a vodje ansamblov so uvideli, kakšni so naši cilji in da lahko računajo na našo pomoč. Zlasti z nekaterimi smo razvili prav tesno sodelovanje: tovariš, ki vodi v produkciji ta sektor, prihaja k njim na vaje, pregleduje gradivo, ki so ga pripravili, opozarja na napake in jih popravlja. Pomagamo jim z aranžmaji in besedili. Iščemo nove glasbene materijale in zato pregledujemo zapise originalnih posnetkov s terena, smo v stalnih stikih z glasbeno-narodopisnim inštitutom in si zapisujemo vse posnetke, ki nam bodo služili za razvoj novih ansamblov. Odkrili smo vrsto novih domačih ansamblov in z njihovimi posnetki opremljamo oddajo "Za našo vas". V osmih mesecih je v okviru te akcije posnelo 13 ansamblov od Šempetra do Murske Sobote malce manj kot 3 ure posnetkov. Od kvalitetnejših izvajavcev - solistov in ansamblov v raznih zasedbah - smo od novega leta do začetka maja dobili 182 novih točk v skupni minutaži 522.15 minut in zanje plačali 2,433.200.- dinarjev honorarjev.

Seveda polagamo s tem šele temelje sistematičnemu delu na tem področju. Želimo čim jasneje precizirati odnos narodno-zabavnih ansamblov do Radia in jih zavezati k načrtnemu snemalnemu delu. Naš končni cilj pri tem pa je, zbrati

in nuditi poslušavcem posnetke vseh živih ljudskih pesmi v najrazličnejših zasedbah, od vokalnih do ansambelskih.

Če naj na kratko povzamemo najvažnejše zaključke, lahko rečemo: na vseh sektorjih klasične in zabavne glasbe si prizadevamo preiti od stihijskega dela k dobro premišljeni in organizirani produkciji, ne samo pri hišnih ansamblih, kjer je to nujno že samo po sebi, ampak tudi, kar zadeva zaledje. Seveda terja taka produkcija veliko priprav, temeljito rekognosciranje terena in možnosti, ki se skrivajo v njem, naposled pa tudi pripravljenosti za mentorsko delo. Gotovo pa je prav takšna produkcija pri sedanji razvojni stopnji radio-televizije edino smiselna, zlasti v naši socialistični družbi. Končno je bila GP zavoljo nje tudi ustanovljena.

4. M A T I N E J E

S to sezono smo uvedli v našem glasbenem sporedu in našem glasbenem življenju sploh pomenbno novost: nedeljske matinejske koncerte klasične, zabavne in narodno-zabavne glasbe. Pripravili in realizirali smo jih 24. Sodimo, da smo z njimi lepo obogatili nedeljski radijski spored in zajeli z njimi tudi precej nove publike, čeprav velja priznati, da se kljub naporom /razpis abonmajev, povezava s šolami/ naša pričakovanja v tem pogledu vendarle niso povsem izpolnila. Analiza matinejskih koncertov vodi do naslednjih zaključkov:

1. ljubljansko glasbeno življenje je, kaže, tako nasičeno, da tolikšnega števila matinej ne prinese. Nasprotno so drugi kraji v Sloveniji podobnih prireditev vprav željni. Zato jih ne organizirajmo samo v Ljubljani, ampak tudi drugod, s pogojem seveda, da lahko zagotovimo primerno kvaliteto

radijskega prenosa.

2. časovno naj bodo matineje omejene na polletno razdobje od srede oktobra do srede aprila. Izven tega okvira matineje nimajo večjega odziva, ker občinstvo nedeljskih dopoldnevov takrat ne preživlja v mestu, ampak odhaja na izlete.

3. število matinej lahko nekoliko zmanjšamo. Vztrajati pri tem, naj bi bila njihova vrsta sklenjena in da jih imeli vsako nedeljo, ne bi bilo umestno.

4. narodno-zabavnih matinej ne bomo prirejali, ker bi spričo predvidenih pasov želja od 9.00 do 10.00 in od 12.00 do 13.00 prinesle v nedeljski spored nepotrebno enoličnost, pa tudi ne zato, ker bomo koncerte narodno-zabavne glasbe prirejali v prihodnji sezoni enkrat mesečno ob sobotah zvečer.

5. povečati je treba število opernih matinej, čeprav so zvezane z najvišjimi stroški. Najcenejše so komorne /150.000.- din/, zabavne in narodno-zabavne se sučejo okrog 300.000.- din. simfonične dosegajo ceno enega milijona, operna pa je stala nekaj manj kot poldrugi milijon. Stroški nabave ^{notnega} materiala in dvorane SF pri tem niso vračunani.

Na osnovi navedenih zaključkov smo izdelali načrt matinej v prihodnji sezoni. Zanišljen je okvirno, ker ga nadrobno sploh ni še mogoče izdelati. V tem pogledu smo odvisni od Koncertne direkcije, preko katere angažiramo soliste, pa tudi od SF, s katero moramo vskladiti naše sporede.

Po tem načrtu bi od srede oktobra 1963 do srede aprila 1964 priredili 18 matinej in to v Celju, Ljubljani in Kranju: v Celju 7, v Ljubljani 6 in v Kranju 5. Vzeto v grobem

povprečju se to pravi, da bomo imeli v tem času tri matineeje, v vsakem navedenih mest po eno. Strukturalni pregled matinej daje naslednjo podobo: 12 matinej bo s področja klasične glasbe in sicer bo 5 simfoničnih, 3 operne, 3 komorne, od teh ena s Komornim zborom RTVL, in 1 mladinska; 6 bo zabavnih, od teh 4 s FORL-om in manjšimi ansambli, 2 pa lihalno godbo Ljudske milice. Glede na navedene kraje bodo matineeje razporejene takole:

CELJE: 7 matinej /4 resne; 2 simfonični, 1 operna,
1 komorna,
2 zabavni
1 pihalna godba LM/

LJUBLJANA: 6 matinej /2 simfonični, 1 operna,
2 komorni, 1 mladinska/

KRANJ: 5 matinej : /2 resni: 1 simfonična,
1 operna;
2 zabavni
1 pihalna godba LM/

Z matinejami v Celju in Kranju razširjamo našo dejavnost na področje, ki si je močno želi, hkrati bomo razbremenili Ljubljano. Tudi finančno je to ugodna rešitev, ker nam bo prihranila stroške dvorane SF. Pri matinejah izven Ljubljane nosi naša ustanova stroške za izvajavce, prevoz in organizacija gresta v breme Celja in Kranja, dobita pa zato inkaso. Naš pogoj glede tega je, da bodo cene ljudske.

Vse matineeje bodo, kot letos, ob nedeljah ob 10.30 z direktnim prenosom v I. programu. Pri ljubljanskih je - spet kot letos - možen TV prenos.

Programsko prevladuje v njih klasični sektor v razmerju 2:1. Razen sobotnih narodno-zabavnih večerov namera-

vamo organizirati še druge zabavne prireditve v večernem času, tako predvsem redne vsakomesečne zabavne koncerte, ki so zanišljeni kot revije naše radijske produkcije na tem področju. Podrobneje govori o tem poročilo uredništva zabavno-glasbenih oddaj.

Medtem ko bodo matinejski koncerti s področja klasične glasbe poljudni, nameravamo ORL-u poveriti še štiri seriozno oblikovane koncerte v večernem času. Njihovi sporedi naj bi bili pretežno iz konorno-orkestrske literature in za Ljubljano prikupna programska osvežitev. Naše priprave v tej smeri so že v teku.

5. K NAČRTOM ZA SEZONO 63/64

Okvirni načrt matinej je izdelan, postavljene so osnove večernin koncertom ORL-a. Uredništvo za zabavno glasbo je predložilo plan javnih prireditev s svojega področja. Zdaj nas čaka izdelava podrobnih sporedov, s tem v zvezi pa številni organizacijski opravki. Za snemalno dejavnost ORL-a pa smo od uredništva za klasično glasbo prejeli okvirni plan. Nadrobnejši pregled kaže, da predvideva snemanje vrste slovenskih simfoničnih novitet, nadalje obnovitve dotrajanih posnetkov, snemanja z našimi najboljšimi instrumentalnimi solisti in pet oper, večinoma v izboru glavnih odlonkov.

Za produkcijo operetne glasbe, ki nam je letos spodletela, si bomo skušali že zdaj zagotoviti ustrezne materiale, na področju pridvignjene zabavne glasbe pa aranžmaje za tako zasedbo velikega zabavnega orkestra, ki se nam bo zdela glede na možnosti kombinacije ORL-a in FORL-a ekonomsko najrentabilnejša.

Uredništvo za klasično glasbo:

Snemalni predlog za ORTVL

a/ simfonična glasba:

Enil Adanič: KOROŠKA SUITA

OTROŠKA SUITA

Matija Bravničar: KONCERT ZA ROG IN ORKESTER

Uroš Krek: INVENTIONES FERALEs za violino in godala

Anton Lajovic: 4 SAMOSIJEVI Z ORKESTROM:

Zacvela je roža

Pesem starca

Več ne šumi rž

Iskal sem svojih mladih dni

Bogo Leskovic: ETUDA ZA ORKESTER

SONATI NESREČE

Marijan Lipovšek: DRUGA RAPSODIJA ZA VIOLINO IN ORKESTER

ŽLAHTNI MEŠČAN

Iavle Merku: KOSOVELOVI SONETI

Slavko Osterc: SLANICA /v kolikor se material rekonstruira/

PROCESIJA

JAVOR IN MAJDA

ARAPESKE

Ivo Petrič: SIMFONIJA "GOGA" /nova verzija/

Risto Savin: ILESNA LEGENDICA

Alojz Srebotnjak: NE, JAZ NOČEM ŠE UMRETI

Dane Škerl: IRVI CONCERTINO ZA KLAVIR IN ORKESTER

Lucijan Marija Škerjanc: KONCERT ZA ROG IN ORKESTER

Anton Lajovic: ADAGIO

SANJARIJA

Favel Šivic: DIVERTIMENTO ZA KLAVIR IN ORKESTER

Demetrij Žebre: TRI VIZIJE

Snemanje koncertantne literature s prominentnimi slovenskimi reproduktivnimi umetniki:

Dubravka Tomšič

Igor Ozim

Dejan Bravničar

Boris Čampa

Miha Gunzek

Ciril Škerjanec

Aci Bertoncelj

Rok Klopčič /eventuelno/

b/ operna glasba:

1/ W.A.Mozart: DON JUAN

/posneli bi celotno opero ob priliki 20-letnice umetniškega dela Maruše Tatik, Vilne Bukovec, Mira Brajnika, Franceta Langusa, Sana Smerkolja in Ladka Korošca.

2/ U.Giordano: ANDRE CHENIER /glavni odlonki iz opere, v glavnih vlogah: Rudolf Franci, Vilna Bukovec, Samo Smerkolj/

3/ G.Verdi: TRUBADUR /glavni odlonki iz opere, v glavnih vlogah: Hilda Hölzl, Rudolf Franci, France Langus, Friderik Lupša/

4/ G.Verdi: RIGOLETTO /glavni odlonki iz opere, v glavnih

vlogah: Samo Smerkolj, Rajko Koritnik, Sonja
Hočevan/

5/ Danilo Švara: KLEOPATRA /glavni odlomki iz opere, v
glavnih vlogah: Samo Smerkolj, Miro Brajnik,
Vilma Bukovec/

SNEMALNA SKUPINA IN RADIJSKI PROGRAM

V zajetni študiji, ki jo je radijski program sestavil za lansko jesensko-zimsko shemo je bil tudi daljši sestavek, ki ga je prispevala snemalna skupina. Namen sestavka je bil prikazati razne organizacijske in druge delovne pomankljivosti, ki jih je snemalna skupina opazila pri glasbeni produkciji. Minilo je leto in zopet se pripravljamo na novo jesensko-zimsko shemo. Ob tej priložnosti je potrebno pregledati, ali smo osvetljene napake in pomanjkljivosti popravili, oziroma ali še vedno obstajajo.

Če se najprej dotaknemo uslug, ki jih snemalna skupina nudi za tekoči dnevni program govornega in glasbenega oddelka lahko ugotovimo, da smo na tem področju dosegli zadovoljiv napredek. Želja snemalne skupine, da bi za ta del snemalnih uslug uredili snemalno službo v sedemurnih blokih, je bila dosežena in v celoti utrjena.

Kapaciteta ojačevalnic in montirnic, ki delajo za tekoči dnevni program, in prav tako snemalcev je v celoti izrabljena. Naročanje snemanj samo prek določenih oseb omogoča hitro kontrolo in sporazumevanje z vsemi oddelki radijskega in TV programa. Obveljati mora nanovo uvedena praksa, da ob prehodu na novo programsko shemo vedno tudi napravimo nov razpored permanentnih snemanj.

Poleg snemanj za radijski program je v tem času snemalna skupina prevzela tudi določene naloge za TV program in sicer snemanje pilot-tona na terenu in vsakdanjo pripravo glasbene opreme za TV oddaje.

Kako je potekalo poslovanje v letu 1962 v primerjavi z letom 1961, ko še ni bilo snemalne skupine, nam

najbolje kaže priloženi diagram. Vertikalna črta pomeni opravljene snemalne ure, horizontalne pa mesece leta. Krivulja črta - pika - črta velja za leto 1961, neprekinjena za leto 1962, črtkana pa za leto 1963. V letu 1961 je bilo v snemalnicah in ob prenosih opravljenih 20.801 ur, leta 1962 pa le 18.929 ur. Razlika, ki pomeni zmanjšanje snemalnega časa, znaša 1.872 ur. Kakšen je finančni učinek tega, bomo videli kasneje. Vsem je znano, da so se ravno v letu 1962 programske zahteve močno povečale. Kljub temu število snemalnih ur ni narastlo. V bistvu je dejanska razlika med letom 1961 in 1962 še večja, zlasti v korist radijskega programa. V letu 1961 so namreč vse opravljene snemalne ure odpadle skoraj izključno na radijski program, z izjemo morda 200 snemalnih ur, porabljenih za glasbene posnetke za TV program, v končni stopnji pa so skoraj vsi romali tudi v radijski arhiv. V 18.929 snemalnih urah, opravljenih 1962 leta, pa je tudi 800 ur, opravljenih v ojačevalnicah samo za TV program in približno 100 ur dela tonskega reportažnega avtomobila pri TV prenosih. Veliko glasbenih posnetkov za potrebe TV smo naredili tudi v času, ki smo ga sicer porabili za potrebe radijskega programa. Za zunanje usluge smo porabili 245 ur. Če upoštevamo vse to, se je snemalni čas za potrebe radijskega programa v primerjavi z letom 1961 skrčil v letu 1962 za okroglo 3.000 ur.

Iz priloženega diagrama je tudi razvidno nihanje snemalnega časa v posameznih mesecih. Velik skok marca in padeč aprila 1962 bo marsikomu padel v oči. Skok sta povzročila uvedba številnih dežurnih služb za posamezne redakcije in preširoko odmerjen snemalni čas.

S pomočjo dnevnih poročil snemalcev in novih naročilnic smo lahko hitro ugotovili napako in po dogovoru z uredniki aprila temeljito skrajšali snemalne čase. Nadaljni padec v maju, juniju, juliju in avgustu je posledica prehoda na letno programsko shemo. Ta padec je normalen vsako leto. Porast snemalnih ur oktobra, novembra in decembra je prinesla zahtevnejša programska jesensko-zimska shema.

Krivulja bi morala potekati nekoliko bolj enakomerno. To bi se dalo doseči z uvedbo strožjih rokovnikov, zlasti za oddaje, ki jih zahtevajo praznični dnevi maja, novembra in decembra. Za leto 1963 lahko računamo, da se bodo snemalni časi v mesecih jesensko-zimske sheme gibali okoli 1.650 ur na mesec, v poletni shemi pa okoli 1.500 ur na mesec.

Zaradi krčenja snemalnega časa je skupina za snemanja in prenose lahko prevzela snemanja za opremo TV obzornika in nekaterih drugih TV oddaj, odstopila enega tonskega snemalca televiziji, poleg tega pa v zadnjem času v celoti prevzela tudi snemanja pilot tona na terenu za potrebe TV.

Razlika v opravljenih snemalnih urah leta 1961 in 1962 gre vsa na račun nepravilnega naročanja snemanj, nerealnih snemalnih časov, ter slabe evidence poslovanja. Zdaj pa primerjajmo stroške snemanj leta 1961 in 1962, in sicer po sedaj veljavnih cenah. Stroški za snemanja in prenose so leta 1961 bili 49,594,034.- din, leta 1962 pa le 40,795,548.- dinarjev. Razlika je 8,798,486.- dinarjev in jo imamo lahko za prihranek. Poleg tega je skupina za snemanja in prenose realizirala še za 1,948.331.- dinarjev fakturiranih zunanjih uslug.

Zaračunavanje uslug smo urejali na osnovi štirih različnih cenikov, in sicer: A-tarifa za pravočasno naročena in v normalni sedemurni snemalni čas vključena snemanja; B-tarifa za nedeljsko, praznično in nadurno delo; C-tarifa za prepozno prispela naročila in snemanja prek planiranega časa; D-tarifa za obračunavanje tistega časa, ki ostaja, če je snemanje zaključeno prej, kot je bilo planirano. Naslednji pregled nam prikazuje, po kakšnih cenikih smo zaračunali usluge posameznim oddelkom oz. stroškovnim mestom Zavoda RTVL. Tabela I. prikazuje stroške glasbenega programa.

(Glej prilogo- Tabela I).

TABELA I.

GLASBENI PROGRAM

Stroški po posameznih stroškovnih mestih so sledeči

Tarife:	A	B	C	D
010 Simfon.glasba	571.043.e	-	-	8.212.-
011 Komorna glasba	860.854.-	-	76.700.-	21.967.-
012 Operna glasba	649.453.-	-	-	18.734.-
013 Narodna in zborov.glasba	768.371.-	-	6.000.-	13.498.-
014 Mladinska glasba	609.608.-	-	15.400.-	14.450.-
015 Zabavna glasba	4.493.710.-	-	102.350.e	93.133.-
016 Glasbena produkcija	878.323.-	-	-	7.939.-
019 Sploš.stroški glasb.prog.	82.685.-	-	8.100.-	-
Postavka arhivno	6,195.883.-	-	132.825.-	90 664.-

 S k u p a j 15,110.011.- 341.375.- 268.597.-

D-tarife so popolnoma izgubljen denar in čas. Številka ni tako majhna, saj pomeni denarna vsota kar 423 izgubljenih delovnih ur. Škodo so povzročili v glavnem slabo pripravljene pevci zabavne glasbe in predolgo planirani snemalni časi za nekatere ansamble. Omenjenih 423 ur so snemalci leta 1962 brez dela presedeli v radijskih prostorih. Hkrati lahko opazimo visoko število na račun C-tarif. Ta pa je nastala zopet zaradi prekoračenih snemalnih časov. Pri zabavni glasbi je ta številka najvišja. Nastaja še vedno zaradi tega, ker se zabavni ansambli vadijo šele na snemanju. Včasih celo takrat šele prepisujejo notni material. Če menimo, da bi ob pravilnem planiranju tista snemanja, ki so navedena v C-tarifi, vseeno opravili, bi to znašalo 170.686.- dinarjev. Skupna vrednost izgubljenega denarja je leta 1962 za glasbeni oddelek torej C/2 + D, t.j. 439.283.- dinarjev.

Tabela II. prikazuje stroške govornega programa radia (Glej prilogo- tabela II).

GOVORNI PROGRAM

TABELA II.

Stroški po posameznih stroškovnih mestih so sledeči:

Tarife:	A	B	C	D
000 Aktualno polit.oddaje	4,524.508.-	125.533.-	7.000.-	28.547.-
001 Zunanje pol.oddaje	144.116.-	7.218.-	1.000.-	4.183.-
002 Kulturno lit.oddaje	1,532.488.-	4.812.-	107.850.-	13.880.-
003 Radijske igre	775.873.-	79.295.-	39.150.000.-	4.118.-
004 Mladinske oddaje	2,285.541.-	32.722.-	54.900.-	9.263.-
005 Športne oddaje	571.371.-	69.060.-	2.000.-	3.598.-
009 Splošni stroški govor.prog.	1,320.422.-	-	2.223.-	2.223.-
02 II.program	524.785.-	-	22.770.-	3.012.-
S k u p a j	11,669.104.-	318.640.-	236.893.-	69.624.-

=====

Skupni stroški govornega in glasbenega programa v letu 1962 znašajo torej: 28,014.244.-din

D-tarife pomenijo nekako llo izgubljenih delovnih ur snemalcev. C-tarife, ki so višje zlasti pri kulturno-literarnih oddajah, so nastale v glavnem zaradi preoračanih planiranih časov. Iz dnevnih poročil snemalcev v letu 1962 lahko povzamemo, da so bile vzrok podaljšanjem zlasti zaradi slabe priprave zunanjih sodelavcev, ko so ti prepozno dobivali tekste, ali pa se niso pravočasno pripravili. Skupna vrednost nepotrebnih stroškov govornega programa znaša leta 1962 C/2 + D, t.j. 188.060.- dinarjev. Nepotrebni stroški radijskega programa znašajo 627.323.- dinarjev. Še z malo večjo vestnostjo naročnikov in tistih, ki organizirajo snemanja bi v prihodnjem letu to številko lahko še bolj skrčili.

Tabela III.prikazuje stroške TV izvedbe in programa pri skupini za snemanja in prenose (Glej prilogo-tabela III.)

Vsota C/2 + D znaša 31.136 dinarjev in je minimalna. C-tarif praktično ni, D-tarife pa so nastale zaradi prej opravljenega dela.

Skupni stroški radijskega in televizijskega programa za snemalne usluge v letu 1962 so bili torej naslednji: (Glej prilogo- Tabela IV.)

TABELA III.

TELEVIZIJSKI PROGRAM - IZVEDBA

Stroški po posameznih stroškovnih mestih so sledeči:

Tarife:	A	B	C	D
110 Prenosi	-	-	-	-
111 Novinarske oddaje	2,895.270.-	-	-	14.608.-
112 Kulturno prosvetne oddaje	941.215.-	-	2.300.-	635.-
113 Mladinske oddaje	1,146.640.-	-	4.600.-	6.192.-
114 Filmske oddaje	1,935.465.-	-	-	1.906.-
115 Zabavne in glasb.oddaje	2,204.569.-	-	-	1.805.-
116 Televizijske igre	1,413.992.-	-	-	-
117 Razne oddaje in snemanja	892.010.-	-	-	-
118 Oprema programa	299.110.-	-	-	-
119 Šploš.strošk.izvedbe TV	626.673.-	-	-	2.540.-
S k u p a j	12,354.944.-	-	6.900.-	27.686.-

TABELA IV.

R E S U M E

A B C D

Radijski program:

a) glasbeni	15,110.011.-	-	341.375.-	268.597.-
b) govorni	11,669.104.-	318.640.-	236.893.-	69.624.-
TV program	371.217.-	-	2.300.-	18.257.-
TV izvedba	12,354.944.-	-	6.900.-	27.686.-
S k u p a j	39,505.276.-	318.640.-	587.468.-	384.164.-

S k u p a j: 40,795.548.- din

V letu 1962 smo lahko z natančnim opazovanjem ugotovili, koliko ur porabita v enem letu radijski in televizijski program za poslušanja. Številka je veličanska, za posamezne mesece pa je razpored tak:

Naziv meseca	Govorni ur	Glasbeni ur	TV ur
Januar:	3	192	125
Februar:	5	181	125
Marec:	3	213	128
April:	8	248	125
Maj:	7	190	125
Junij:	3	176	125
Julij:	9	179	133
Avgust:	1	193	135
September:	2	187	132
Oktober:	3	221	131
November:	8	213	127
December:	11	210	125
<hr/>			
S k u p a j:	63 ur	2.403 ur	1.536 ur= 4.002 ure
<hr/>			

Navedeni podatki se nanašajo samo na ojačevalnice skupine za snemanja in prenose. Precej poslušanj je govorni program radia opravil v ojačevalnici B programa in v efektoteki. Toda že zgoraj navedene številke zgovorno pričajo o tem, da je z odločno potezo treba odpreti posebne poslušalnice.

Štiri tisoč ur letno pomeni polno zaposlitev dveh snemalcev oz. asistentov, ki sta morala zaradi tega, ker so uredniki ali sodelavci poslušali v ojačevalnicah,

presedeti pri delu, ki bi ga v poslušalnici lahko opravil urednik ali sodelavec sam. Če vemo, da se glasbeni uredniki kar naprej pritožujejo, da za več kot polovico glasbe, ki jo programirajo, ne vedo kakšna je, in to vse zaradi tega, ker jo niso imeli kje poslušati, potem posebne utemeljitve, da so poslušalnice res nujno potrebne, verjetno ni treba.

Sprostitev prejšnjih prostorov glasbene diskoteke v II.nadstropju bo omogočila hitro izgradnjo dveh novih montirnic, s tem pa bodo prostori v sedanji ojačevalnici in napovedovalnici ll sproščeni za ureditev dveh poslušalnic, ki bosta s svojo dnevno 14-urno kapaciteto za nekaj let v celoti zadovoljili potrebam.

ARHIVNA SNEMANJA ZA GLASBENI PROGRAM

Arhivna snemanja zabavne glasbe potekajo z malimi izjemami še vedno po starem receptu. Ansamblom manjka predvsem vaj. Zabavni ansambli, ki jih sestavljajo samo izkušeni glasbeniki, kljub temu dosežajo še dokaj zadovoljive efektivne minutaže v snemalnih časih, ki so jim določeni. Pojavov, da so na snemanjih popravljali note, ali včasih celo prepisovali, tudi v tej sezoni ni manjkalo. Plesni orkester je v zadnjih mesecih na nekaterih snemanjih postavil prave rekorde. Dveinpol-do triminutne posnetke so snemali v 43 ali celo 54 kratnimi ponovitvami. Vzrokov za te pojave sicer nismo dolžni ugotavljati, opozorimo pa na nje vseeno lahko, kjer menimo, da takšna snemanja niso preveč rentabilna za radijsko hišo. Še bolj očiten pojav nerentabilnega

oziroma dragega snemanja so različni narodni ansambli. Večino snemanj so ti ansambli opravili v marcu in aprilu 1963. Zgodilo se je, da so morali po dveh urah poizkušanja ansambli oditi domov brez ene same minute posnete minutaže. Nekateri ansambli pa so v štiriurnih snemalnih terminih posneli tudi samo po eno ali dve skladbi (cca 6 minut). Mirno lahko rečemo, da tak način dela nima smisla, kajti že tako preobremenjen studio 14 je bil prezaseden, zato so bila ostala snemanja v njem nemogoča. V prihodnje bo potrebno vztrajati na tem, da ansambli opravijo temeljitejše vaje in da te vaje tudi strogo kontroliramo, nato pa jih šele spustimo v studio.

Simfonično in operno glasbo smo za razliko od prejšnjega leta letos snemali samo v Filharmonični dvorani. Od začetka sezone ustavljeni red, da bodo snemanja orkestra samo v torkih in sredah dopoldne, se je večkrat porušil. Snemalni termini izven omenjenih dveh dni so prinesli s seboj zelo vrsto raznih razburjanj, čakanj in neresnega dela. V prihodnje je treba ostro vztrajati in prilagoditi vse delo tako, da bosta snemalna dneva vedno le torek in sreda. Vse to toliko časa, dokler ne dobimo nove dvorane za snemanja velikih ansamblov.

Snemalci tudi v sezoni, ki jo zaključujemo, niso mogli biti na vajah orkestra pred snemanji. Prav tako niso snemalci nikoli pravočasno dobili partiture ali klavirske izvlečke.

Zadovoljive rezultate pa so pokazala tedenska poslušanja vseh novih glasbenih posnetkov. Na žalost ugotavljamo, da je zanimanje za takšna poslušanja v glasbenem oddelku zadnje čase povsem zamrl. Ta odnos je nerazumljiv in nam ni jasno, zakaj glasbenim urednikom in produkciji

ni do tega, da bi redno enkrat tedensko poslušali nove posnetke.

Glede naročanj glasbenih snemanj lahko v zadnjem času ugotovimo, da so končno postala takšna, kot je snemalna skupina zahtevala že pred skoro leto in pol. Vse kaže, da napak pri naročanju in razporejanju snemanj s strani glasbene produkcije ne bo več in tako bodo lahko odpadla vsa statistična dokazila, kakšno škodo je povzročila še v lanskem letu glasbena produkcija z nerazumevanjem pri razporejanju snemanj.

SNEMALNI STUDIJI ZA POTREBE GLASBENEGA PROGRAMA

V januarju letošnjega leta je bila urejena nova mešalna miza v ojačevalnici 14. S tem smo dobili trenutno najmodernejšo snemalno aparaturo, ne samo v našem zavodu, ampak tudi v državi. Poskrbeti moramo, da bomo to aparaturo kar najbolj izkoristili. Velika ovira pri tem pa je zasedenost studia 14 s številnimi vajami. V začetku jesenske sezone moramo iz dvorane odstraniti vse zborovske vaje ter resno pomisliti na to, da tudi vaje plesnega orkestra, ki zasedajo dvorano 4 ure dopoldne, ne sodijo v studio 14. Kolikor vaj plesnega orkestra ne bo mogoče odstraniti iz dvorane predlagamo, da vaje ansambel priččenja že ob 8 uri zjutraj in konča ob 12 uri. Tako bomo vsak dan že v dopoldanskem času lahko pridobili dve uri snemalnega časa. Javnih oddaj iz tega edinega glasbenega studija se tudi v tej sezoni nismo docela otresli. V prihodnje pa bi morali vztrajati, da bi ta studio uporabljali res samo za glasbena snemanja.

Do konca tega leta bo predelana in urejena mešalna miza za studio 13, tako da bo mogoče tudi v tej ojačevalnici doseči kar najboljše uspehe.

Snemalna skupina predlaga, da glede na prihodnost v jesenski sezoni preidemo na stereo snemanja. Stereo posnetke še vedno lahko reproduciramo poslušalcem po sedaj veljavnem načinu, a krati pa si pripravljamo že arhiv stereofonskih posnetkov za takrat, ko bodo pričele stereo oddaje. Ojačevalnica 14 bo v začetku jesenske sezone popolnoma pripravljena za takšna snemanja. Do konca januarja meseca prihodnjega leta bodo mogoča stereo snemanja tudi v filharmonični dvorani, kjer bodo v decembru letošnjega leta namestili nove ~~snemalne~~ aparature. Snemanja resne glasbe v stereo tehniki bi imela veliko vrednost, saj ne bi bilo potrebno čez nekaj let zopet obnavljati številnih arhivnih posnetkov.

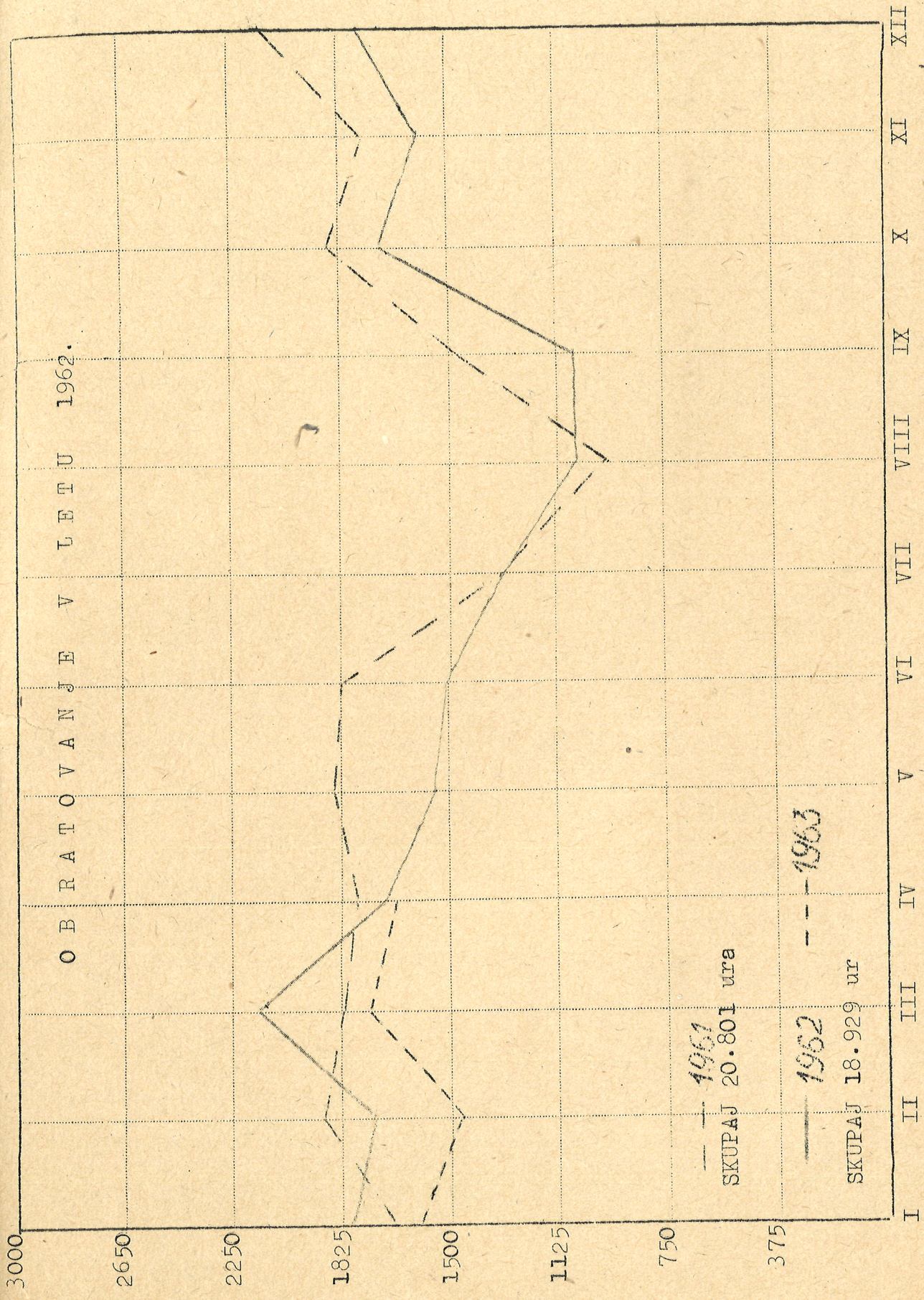
Pri sestavljanju novega sedemletnega finančnega načrta pa bo nujno treba misliti na to, da dobi radijska postaja lastno novo dvorano za snemanja velikih ansamblov. Dokler bomo vezani na milost Slov. Filharmonije ne bomo nikoli mogli doseči na področju snemanj resne glasbe dovolj dobrih rezultatov.

SNEMALNA SKUPINA IN GOVORNI PROGRAM RADIA

Vprašanja naročanja snemanj s strani govornega programa za vsa permanentna in tekoča snemanja je urejeno. Nerednosti se še vedno pojavljajo pri naročanju oziroma pri planiranju snemanj radijskih in mladinskih iger. Kljub dogovoru teksti za igre in drame ne prihajajo pravočasno v skupino za snemanja in prenose in tako

jih snemalci dobe šole na snemanju samem. Kako je potem snemalec lahko pripravljen na snemanje, ni potrebno posebej razlagati. Zlasti pri velikih radijskih igrah ne kličejo snemalcev na zadnjo vajo. Vse skupaj s snemanji vred ostaja na nivoju improvizacije. Takšno stanje je v tej sezoni pripeljalo celo do neljubega incidenta med snemalcem in izvajalci. V prihodnje bo treba te pomanjkljivosti odločno odpraviti. Snemalci se pritožujejo, da montaže radijskih iger in mladinskih iger opravljajo mnogokrat kar sproti, tako da se zavlečejo snemanja v pozne nočne ure. Menimo, da se njihove pritožbe upravičene in bi montaže res lahko opravljali v dopoldanskih urah, ko je studio ponavadi prost.

O B R A T O V A N J E V L E T U 1962.

— 1961
SKUPAJ 20.801 ura

- - - 1962
SKUPAJ 18.929 ur

kWh ←

meseci →